

Södertörns högskola
Lärarytildningen
AUO03 vt 2005
C-uppsats

Uppsatsförfattare:
Anne Jekell-Ehnberg
Handledare:
Maria Borgström

”Segregation på vilka villkor”

vad handlar segregation om?

Flemingatan, Stockholm i september 2005

FÖRORD

Ett stort tack till min handledare Maria Borgström som hjälpte mig med utformningen av enkäten i undersökningen och till Martin Söderström på IFAU som gav värdefulla råd. Dessutom vill jag tacka Gunilla Wahlberg Åberg, handledare under min verksamhetsförlagda utbildning, för hennes engagemang.

Ett stort tack framför allt till mina föräldrar, min bror, min syster, mina barn och alla vänner som fått ta del av alla frågeställningar och som aktivt stöttat mig i arbetet med denna uppsats.

Anne Jekell-Ehnberg

Inledning	3
En skolreforms påverkan på elevfördelning	3
Kärrtorps gymnasium.....	3
Två statistiska rapporter	4
"Vad innebar införandet av fritt skolval i Stockholm för segregationen i skolan? IFAU Rapport 2005:2"	4
" Förändrad elevsammansättning på gymnasieskolan i samband med ändrad intagningsprincip". Utrednings- och statistikkontoret (USK) år 2000.....	4
Mångkulturell profil på Södertörns högskola.....	4
Segregation, vad är det?	5
Segregation i skolan på fyra områden: kunskapsmässig, sociokulturell, könsmässig och etnisk.....	5
Statistisk segregation?.....	5
Syfte.....	6
Teori.....	6
Habitus, kapital, fält	6
Det kulturella kapitalets reproduktionssätt.....	7
Betygsintagning istället för geografisk förtur	7
Ett försök att minska segregationen i skolan	8
Elever med utländsk bakgrund	8
Metod.....	8
Urvalsmetod.....	9
Intagningsstatistik för gymnasieprogram. Stockholms stad	9
Sammanställning i tabellform över intagningsstatistik, ett urval.....	10
"Intagningsstatistik för gymnasieprogram. Stockholms stad. Preliminär intagningskörning ht 2005",	
Samhällsvetenskapliga programmet inr samhällsvetenskap	10
"Nationellt program Friskolor. Samhällsvetenskap"	10
Enkätundersökningen.....	10
Tre skolor i urval.....	11
Kärrtorps gymnasium.....	11
Farsta gymnasium.....	11
Viktor Rydbergs gymnasium/Odenplan.....	11
Genomströmning	11
"Elever som fullföljt studierna inom 4 år"	11
Genomströmning Viktor Rydbergs gymnasium.....	12
Genomströmning Kärrtorps gymnasium.....	12
Genomströmning Farsta gymnasium.....	12
Genomströmning 1994.....	12
Redovisning av enkätresultat.....	13
Fråga 1: "Har du valt gymnasium själv?"	13
Fråga 2: "Är detta ditt förstahandsval?"	13
Kärrtorps gymnasium.....	13
Viktor Rydbergs gymnasium.....	14
Farsta gymnasium.....	14
Fråga 3: "Varför valdes detta gymnasium? Markera ett/flera alternativ!"	14
Kärrtorps gymnasium.....	14
Viktor Rydbergs gymnasium.....	14
Farsta gymnasium.....	14
Handbollsgymnasium.....	15
"Annat"	15

Fråga 4: "Var i Storstockholm bor du?"	15
Kärrtorps gymnasium.....	16
Farsta gymnasium.....	16
Viktor Rydbergs gymnasium.....	16
Karta över Stockholm.....	17
Fråga 5: "Bor du i hyresrätt, bostadsrätt eller i villa?"	17
Kärrtorps gymnasium.....	17
Farsta gymnasium.....	18
Viktor Rydbergs gymnasium.....	18
Fråga 6: "Från vilket land kommer dina föräldrar?"	18
Elever med utländsk bakgrund	18
Skolverkets definition.....	19
Farsta gymnasium.....	19
Kärrtorps gymnasium	19
Viktor Rydbergs gymnasium.....	19
Båda föräldrar från Sverige, en förälder från Sverige, ingen förälder från Sverige.....	19
Fråga 7: "Hur många syskon har du?"	20
Kärrtorps gymnasium, Farsta gymnasium och Viktor Rydbergs gymnasium	20
Fler än ett syskon	20
Fråga 8: "Vilket språk talas till vardags i ditt hem?"	21
Kärrtorps gymnasium, Farsta gymnasium och Viktor Rydbergs gymnasium	21
Fråga 9: "Förvärvsarbetar din familj? Markera för resp familjemedlem!"	21
Syskonen.....	21
Viktor Rydbergs gymnasium.....	22
Kärrtorps gymnasium.....	22
Farsta gymnasium.....	22
Fråga 10: "Vilken studiebakgrund har din familj? Markera för resp familjemedlem!"	22
Mamman	23
Viktor Rydbergs gymnasium	23
Kärrtorps gymnasium.....	23
Farsta gymnasium	23
Pappan	23
Viktor Rydbergs gymnasium.....	23
Kärrtorps gymnasium.....	24
Farsta gymnasium	24
Syskonen.....	24
Kärrtorps gymnasium.....	24
Viktor Rydbergs gymnasium	24
Farsta gymnasium	25
Fråga 11: "Bor du året om i Sverige? Markera den/de årstider som du bor i Sverige!"	25
Fråga 12: "Vad gör du på fritiden?"	25
Farsta gymnasium	25
Kärrtorps gymnasium.....	26
Viktor Rydbergs gymnasium	26
Analys	27
Farsta gymnasium –låg symboliskt och kulturellt kapital	27
Viktor Rydbergs gymnasium - stort symboliskt och kulturellt kapital.....	27
Kärrtorps gymnasium - stort symboliskt och kulturellt kapital.....	28
Integration-Segregation, ett motsatspar?	28
Slutsats	30
Bilageförteckning	30
Litteraturförteckning	31

Inledning

Våren 2004 gjorde jag min första Verksamhetsförlagda utbildning (VFU) på Kärrtorps gymnasium. Lärarna där, framkom det när jag frågade dem, tyckte sig observera att segregationen ökat efter den reform som i Stockholms kommun kom höstterminen år 2000. Reformen innebar att intagning till gymnasiet görs enbart på basis av betyg, inte som tidigare att förtur gavs till dem som bodde nära den sökta skolan. Samtidigt tilläts även friskolor och kommunala skolor att starta egna program. Vad lärarna på Kärrtorp menade var att denna reform lett till att vissa elever, främst pojkar och elever med annan etnicitet än svensk, utestängts från vissa populära skolor.

Detta förvånade mig. Reformen skulle underlätta för ungdomar av båda könen och med varierande etnisk och socio-kulturell bakgrund att bryta sig loss. I och med att ungdomarna inte längre i första hand var hänvisade till gymnasiet nära bostaden skulle de ges möjlighet att genom eget hårt arbete söka sig till den skola de önskade gå i.

I denna uppsats har jag valt att göra min enkätundersökning på en individuell nivå eftersom jag undrat över vad som döljer sig bakom statistiskt säkerställda fakta om en skolreform. Vad sker i det som synes ske när man direkt frågar de personer som är berörda, i min undersökning gymnasieelever?

En skolreforms påverkan på elevfördelning

Kärrtorps gymnasium

Den första VFU:n hade jag alltså blivit placerad på Kärrtorps gymnasium av kommunens VFU-handläggare. Kärrtorps gymnasium är kommunalt och ligger i en äldre förort söder om Stockholm. Det jag visste om denna skola var att den har rykte om sig att vara en bra skola, och det var också det intryck jag fick. Miljön var lugn, harmonisk, fräsch, inget klotter och både lärare och elever verkade engagerade och studiemotiverade. Värt att notera är att för cirka 10 år sen var skolan nergången, hade kriminella elever och falska brandlarm. Men det mångkulturella i miljön då? Jag hörde inget annat språk än svenska talas i korridorer och uppehållsutrymmen, Svenska 2 fanns inte på schemat och ”Individuellt program introduktionskurs för invandrare” (IVIK) klasserna hade ersatts av en försöksverksamhet som skulle läggas ner.

Kärrtorps gymnasium gör som alla gymnasier kvalitetsundersökningar på uppdrag av Utbildningsförvaltningen. Av dessa framgår att enligt statistik från Intagningsenheten hade andelen elever på skolan som till vardags talade svenska i hemmet ökat och andelen elever som bodde nära skolan minskat sedan år 2000. Andelen elever på skolan med höga

meritvärden (betygspoäng) som kommit in på sitt förstahandsval var även den hög. En orsak till Kärrtorps popularitet är att skolan i och med reformen år 2000 kunnat starta sitt populära medieprogram.

Två statistiska rapporter

Att elevsammansättningen förändrats efter att betygsintagning till gymnasiet infördes har konstaterats i bl a två statistiska rapporter.

"Vad innebar införandet av fritt skolval i Stockholm för segregeringen i skolan? IFAU Rapport 2005:2"

Ungefär ett år efter min VFU-period, den 23/2 2005, var en artikel införd i DN. Artikelns rubrik var: *"Mer segregation i gymnasiet efter reform."* som refererade rapporten

"Vad innebar införandet av fritt skolval i Stockholm för segregeringen i skolan? IFAU Rapport 2005:2" av Martin Söderström och Roope Uusitalo vid Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU) i Uppsala. De två forskarna skriver i sin sammanfattning av rapporten att de kommit fram till att ovannämnda reform lett till statistiskt säkerställd ökad segregation, både etnisk och socioekonomisk sådan. Studien bygger på de fyra intagningsåren 1998 – 2001. För att mäta segregering använde sig de två forskarna av Duncan-indexet och av R2-indexet.

"Förändrad elevsammansättning på gymnasieskolan i samband med ändrad intagningsprincip". Utrednings- och statistikkontoret (USK) år 2000.

I IFAUS:s rapport ovan hänvisar författarna till en rapport som Utrednings- och statistikkontoret (USK) gjorde år 2000 på uppdrag av Sveriges Television, *"Förändrad elevsammansättning på gymnasieskolan i samband med ändrad intagningsprincip"*. USK:s rapport visar att den geografiska rörligheten ökat. Rapporten konstaterar även ökade skillnader mellan skolorna när det gäller elevernas bakgrund som inkomst, utbildning, utländsk bakgrund och kön mellan höstterminerna 1999 och 2001. USK använder ett segregeringsindex som visar hur många elever som måste byta skola för att elevsammansättningen skulle vara densamma på samtliga undersökta skolor före som efter reformen.

Mångkulturell profil på Södertörns högskola

Södertörns högskola och den lärarutbildning som jag nu avslutar i och med denna C-uppsats har en mångkulturell profil. Uppgiften under min VFU var att observera hur människor av olika kön, etnicitet och klass interagerar med varandra i skolans värld, lägga märke till olika sätt att lösa konflikter och även hur olikheter och mångfald kan berika och ge nya uppslag och

infallsvinklar. Men mitt spontana intryck av Kärrtorps gymnasium var att där gick få elever med invandrarbakgrund. Lärarnas förklaring till detta förhållande var att, se ovan

”Betygsintagningen har lett till ökad segregation”

Segregation, vad är det?

Segregation och integration är båda laddade begrepp i dagens mångkulturella samhälle och enligt min mening är språkbruket i dessa sammanhang ibland förslappat

Den semantiska betydelsen är, enligt Svenska Akademiens ordlista, följande:

- 1) *avsöndring, avskiljande; äv. eg. 2) om det förhållandet att man i vissa länder med blandad befolkning håller personer tillhörande vissa raser l. folkgrupper (särsk. negrer l. "färgade") i olika avseenden avskilda från personer tillhörande andra raser (särsk. de "vita") gm lagbestämmelser l. allmänna (sociala) konventioner o. d.*

Enligt Nationalencyklopedin betyder ordet :

1. *segregation, det rumsliga åtskiljandet av befolkningsgrupper. 2. lagfäst samhällelig uppdelning i (vissa) olika befolkningsgrupper särsk. efter ras e.d.; vanl. åtföljd av diskriminering av minst en grupp {utanförskap}; 3. innebär att behandla en viss grupp människor sämre än andra människor.*

Segregation i skolan på fyra områden: kunskapsmässig, sociokulturell, köns­mässig och etnisk.

De två ovan refererade statistiska rapporterna hävdar båda att segregationen ökat sen år 2000 och att den är både kunskapsmässig, köns­mässig, etnisk och sociokulturell. Vissa elever kommer alltså att ”segregeras bort” i och med att vissa gymnasier blivit populärare än andra. Högstatus gymnasier får flest sökande och därmed medföljande skolpengar. Detta leder i sin tur till en uppåtgående spiral, skolan kan ytterligare höja sin standard och status. Motsatsen gäller också, lågstatus gymnasier får ta emot dem som inte kommit in någon annanstans, får därmed sämre ekonomi eftersom skolpengen minskar och det blir svårare och svårare att ta sig ur den nedåt­gående spiralen.

Statistisk segregation?

Som svar på artikeln ”Mer segregation i gymnasiet efter reform.” den 23/2 kom den 24/2 en artikel i DN med rubriken: ”Rättvisa är viktigare än statistisk segregation.” Artikeln ifrågasätter huruvida statistiskt uppmätt rättvisa är ett problem och avslutar artikeln med:

”... är betyg det enda som ger eleverna en möjlighet att med eget arbete påverka sina egna chanser att komma till den skola de vill. Betygsintagning skapar helt enkelt större rättvisa”. Uttrycket ”statistisk segregation” gav mig en tankeställare och inspirerade mig i arbetet med denna C-uppsats. Om betyg skapar

rättvisa är jag däremot tveksam till, betyder ett MVG detsamma i Rosengård i Malmö som i Stocksund i Stockholm?

Syfte

Syftet med föreliggande C-uppsats som avslutar min lärarutbildning på Södertörns högskola är att empiriskt undersöka den effekt betygsintagning haft på elevfördelningen i Stockholms kommun. Sedan höstterminen år 2000 antas Stockholms ungdomar till gymnasiet enbart på basis av sina betygsmeriter vilket nämndes inledningsvis. Min VFU-period och de två ovan refererade statistiska rapporterna gjorde att jag på allvar blev intresserad av begreppet segregation och genom denna undersökning hoppas jag också kunna urskilja viktiga faktorer i dagens diskurs. Genusaspekten har jag tyvärr måst utelämna, det har inte varit praktiskt möjligt att ta med den i denna undersökning. Dessutom finns det redan belagt i många undersökningar att flickor är duktigast i skolan, det är senare i livet som problemen uppstår.

Teori

Den teoretiska utgångspunkten i min uppsats är att den förändring i elevsammansättning som konstaterats efter reformens genomförande och som beskrivits ovan förklaras av klasskillnader, inte av skillnader i etnicitet. Att färre elever med utländsk bakgrund söker sig/blir antagna till vissa gymnasier vid betygsintagning än tidigare beror inte främst på etnicitet, dvs att elever med utländsk bakgrund inte har tillräckligt höga betyg (eller att lagstiftarens avsikt med reformen varit att segregera). Anders Garpelin nämnde under en föreläsning på Campus Telge i Södertälje den 27/1 2004 att man på 70- 80-talen talade om ”Den segregerade skolan”. Garpelin instämde inte i det talesättet utan menade att det istället är hemmet som är segregerat. Efter att ha genomfört min enkät håller jag med Anders Garpelin och kommer att utveckla detta närmare i analysdelen av uppsatsen.

Habitus, kapital, fält

Den franske sociologen Pierre Bourdieus är bl. a. känd för sina teorier om *habitus*, det *kapital* varje människa bär med sig i form av bakgrund, familjestöd, utbildning, kulturella traditioner etc. Per Nilsson skriver i sin bok ”Fritid i skilda världar” (1998) på s.41 att Bourdieu i sina arbeten oftast delar in detta kapital i grundformer; *ekonomiskt kapital*, *kulturellt kapital*, *socialt kapital* och *symboliskt kapital*. Dessa grundformer representerar olika egenskaper, resurser och tillgångar som tillsammans utgör *habitus* och som kan ge varierande status i olika *fält*, t ex arbetsplatsens fält eller utbildningens fält som denna uppsats handlar om.

Det kulturella kapitalets reproduktionssätt

Bourdieu skriver i sin bok *"Praktiskt förnuft Bidrag till en handlingsteori"* (1994) att den klass som innehar ett stort kulturellt kapital reproducerar utbildningen. Det kulturella kapitalet innehåller i sig ett reproduktionssätt för t ex giftermål, barnafödande och inte minst utbildningssystemet som upprätthålls av familjens struktur. De högtbildade vet vad skolan kräver, driver sina barn framför sig och läser läxor med dem, om så behövs ordnar föräldrarna privatundervisning. På så vis handlar höga betyg inte uteslutande om begåvning eller talang, menar Bourdieu.

Vidare skriver Bourdieu om de franska les grandes écoles (ibid) där endast elever med de högsta betygen antas. Bourdieu menar att man på så sätt endast etablerar en till synes naturlig skillnad mellan den som sist blev antagen och den som står först i kön till att bli antagen men inte blev det. Det franska skolsystemet tillsammans med det kulturella kapitalets reproduktion av utbildningen menar Bourdieu förklarar: *"varför de mest välrenommerade skolorna och universiteten fullkomligt monopoliserar av ungdomar ur privilegierade kategorier, och detta gäller såväl i Japan som i USA och Frankrike,"* (ibid, s.32).

Stöd hemifrån är främst klassbundet, inte enbart etniskt betingat. Också i Sverige får barn till lågutbildade mindre hjälp med läxorna än barn till högtbildade föräldrar, av tradition sen folkskolans dagar har tjänstemännens barn bättre studieresultat än arbetarklassens barn, och även rättvisan i det svenska betygssystemet ifrågasätts idag.

Betygsintagning istället för geografisk förtur

Innan reformen med betygsintagnings gavs förtur till de elever som bodde nära den sökta skolan vilket ibland kallas "*närhetsprincipen*". Benämningen tycks åsyfta en rent rumslig, geografisk närhet men är i detta sammanhang inte helt korrekt. "*Närhetsprincipen*" är en rak översättning av "*subsidiaritetsprincipen*" som i sin tur innebär att beslut bör tas på lägsta möjliga nivå närmast dem som är mest berörda av dem. Benämningen myntades 1975 av påven Pius XI och subsidiaritetsprincipen förekommer bl a i EU:s styrdokument.

Att ge elever som bor nära den skola de sökt till förtur kan dels tolkas som en trygghet för eleven att få stanna kvar i sin invanda miljö och ha företräde till den skola som ligger i ens närområde. Dels kan det tolkas som ett sätt för borgerligheten att inte "*släppa in en katt bland hermelinerna*" (citat Karl Gerhard). Kring de "finare" skolorna bor eliten som inte vill att ungdomar som inte kommer från det egna bostadsområdet (uppkomlingar!) ska ta platser från deras barn.

Ett försök att minska segregationen i skolan

”Regional utvecklingsplan för Stockholms län Kompetensutveckling och FoU Samrådsunderlag (2000)”

utgiven av Regionplane- och trafiknämnden vid Stockholms läns landsting behandlar ett antal strategiskt viktiga utvecklingsområden i Stockholmsregionen. Under rubriken minska den sociala och etniska segregationen i skolan (ibid, sid 36) står att närhetsprincipen överför segregeringen i boendet till skolan och leder till svårigheter i att förvärva färdigheter i svenska för elever med utländsk bakgrund. Samrådsunderlaget refererar till andra kommuner, framförallt Malmö där fritt gymnasieval införts för att minska segregationen i skolan (min kursivering).

Elever med utländsk bakgrund

Från Skolverkets hemsida www.skolverket.se går en länk till databasen SIRIS. Som förklaring till varje tabell står följande:

”Att tolka: ...Elever med utländsk bakgrund

Både svenska och internationella studier visar att förutsättningarna för att elever med utländsk bakgrund ska lyckas i sina studier skiljer sig från övriga elever. Skillnaderna består ofta i att elever med utländsk bakgrund generellt tillhör en lägre socialgrupp, mätt som föräldrarnas utbildningsnivå.

Det finns samtidigt en stor variation mellan invandrare beroende på deras geografiska ursprung, när de invandrat och hur gamla de var då. Elever som är födda utomlands, av vilka många kommit till Sverige först i tonåren, behöver normalt längre tid på sig för att slutföra studierna än elever med svensk bakgrund och elever som gått i svensk grundskola.

Observera: Det som beskrivs ovan gäller inte alltid för varje enskild skola.”

Förklaringen kan tolkas som att reformen år 2000 inte primärt tillkom för att underlätta för samtliga elever med utländsk bakgrund, endast elever med utländsk bakgrund som lyckas i sina studier skulle ges andra möjligheter, i medvetande om att förutsättningarna för att lyckas i sina studier skiljer sig åt mellan elever med utländsk bakgrund och övriga elever.

Eller så anser man inte längre på politiskt håll att förutsättningarna för att lyckas i sina studier skiljer sig åt mellan elever med utländsk bakgrund och övriga elever. Om förutsättningarna för att lyckas i sina studier skiljer sig åt mellan elever med utländsk bakgrund och övriga elever får antagning till gymnasium på basis av betyg en segregande effekt, förutsatt att ett MVG betyder samma sak i Rosengård som i Stocksund.

Metod

Som metod i detta arbete har jag, i samråd med min handledare Maria Borgström, valt enkätundersökning. Orsaken till det är att jag tror den metoden vara den bästa för att besvara de frågor jag ställt mig i min undersökning: Vilka är eleverna ur ett socio-kulturellt

perspektiv? Vad har de för bakgrund? Har de själva valt detta gymnasium, kanske för att kompiserna eller systemen går där? Finns det fler faktorer än betyg som spelar in? Har föräldrarna studerat, förvärvsarbetar båda? Var bor de? Sommar som vinter? Hur många syskon?

Motivation?

Som tidigare nämnts anser jag att den konstaterade förändringen i elevsammansättning beror på klasskillnader, inte på etnicitet. För att få fram elevernas socio-kulturella bakgrund har man i de ovan nämnda statistiska undersökningarna haft tillgång till folkbokföring, taxeringskalendrar och annan statistik. Men eftersom en byggarbetare i dagens samhälle mycket väl kan ha högre taxerad inkomst än en lärare har jag inte funnit det meningsfullt eller praktiskt genomförbart att i denna undersökning gå den vägen, t ex via klasslistor.

Enkätundersökningar har sina svårigheter, inte enbart praktiska sådana. Formuleras frågorna felaktigt eller om vissa frågor av misstag inte blivit ställda blir resultatet svårtolkat. Det har här inte varit möjligt att intervjua samtliga gymnasieelever i Storstockholm men vetenskapen sysslar alltid med tolkningar, inte med sanningar. Vad jag ville var att direkt fråga ungdomarna själva hur stor påverkan betygen har och om flera faktorer påverkar när de väljer gymnasium

Tre gymnasieskolor i Storstockholm har jag besökt när jag gjort denna kvalitativa enkätundersökning, jag redogör nedan för vilka skolor jag valt ut och varför jag valt dem.

Urvalsmetod

Vissa gymnasier har efter reformen med betygsintagning blivit populärare än andra, får därmed flera sökande och medföljande skolpengar. Detta leder i sin tur till en uppåtgående spiral, skolan kan ytterligare höja sin standard och sin status. Motsatsen gäller också, vissa gymnasier får inom sina väggar ta emot de som inte kommit in någon annanstans, får därmed sämre ekonomi eftersom skolpengen minskar och det blir svårare och svårare att ta sig ur den nedåtgående spiralen.

Intagningsstatistik för gymnasieprogram. Stockholms stad

Som ett mått på vilka gymnasier som ansågs populära resp impopulära använde jag *"Intagningsstatistik för gymnasieprogram. Stockholms stad. Preliminär intagningskörning ht 2005"*, publicerad den 15/4 2005 på DN:s hemsida www.dn.se. Av de program som står till buds valde jag att koncentrera mig på det Samhällsvetenskapliga. Enligt min bedömning innehåller det programmet en "genomsnittlig" elev, varken ett av "essen" på det Naturvetenskapliga programmet eller en elev med övervägande praktisk inriktning.

Sammanställning i tabellform över intagningsstatistik, ett urval

Nedan följer i urval en sammanställning i tabellform över intagningsstatistiken som DN publicerade, se ovan. Statistiken är omfattande och i stort sett jämförbar mellan de kommunala skolorna och friskolorna. Största skillnaden i statistiken är att de kommunala gymnasieskolornas ”*Samhällsvetenskapliga program*” har hela 38! ”*lokala inriktningar*.” I min undersökning har jag inkluderat den i mitt tycke logiska inriktningen ”*Samhällsvetenskapliga programmet inr samhällsvetenskap*”. Friskolornas utbud av nationella program innehåller endast ett program som heter ”*Samhällsvetenskap*” vilket jag inkluderat i min undersökning. Vilka gymnasier som är de populäraste går att urskilja. För fullständighetens skull tar jag med samtliga variabler men gör ett urval av skolor som är intressanta i min undersökning.

”Intagningsstatistik för gymnasieprogram. Stockholms stad. Preliminär intagningskörning ht 2005”, Samhällsvetenskapliga programmet inr samhällsvetenskap

	<i>Intagningsgräns</i>	<i>Medelvärde</i>	<i>Antal behöriga sökande</i>	
			<i>I 1-hand</i>	<i>Totalt</i>
Farsta gymnasium	Lediga platser	147	6	102
Kungsholmens gymnasium	260	280	42	245
Kärrtorps gymnasium	235	264	56	389

”Nationellt program Friskolor. Samhällsvetenskap”

	<i>Intagningspoäng</i>	<i>I 1-hand</i>	<i>Sökande totalt</i>	<i>Antal platser</i>
Viktor Rydbergs gymnasium/Odenplan	240	23	218	27
Mobila gymnasiet/Globen	156	44	251	60

Enkätundersökningen

Undersökningen gick till så att jag inledningsvis kontaktade rektorerna på de skolor jag valt ut, se nedan, per mail. I mailet till rektorerna bifogade jag min enkätundersökning, se bilaga 1. Efter några dagar ringde jag upp rektorerna och bokade tid i en årskurs 3:a eftersom jag bedömde att dessa elever är väl förtrogna med skolan de går på och vilka orsakerna var till att de nu befinner sig där.

Slutligen delade jag ut enkäten i klassen och samlade sedan in den ifylld. Det var inte helt lätt att komma in på samtliga skolor, på en av dem fick jag använda mig av personliga kontakter. Eleverna var samarbetsvilliga, enligt deras lärare var det inte första gången de fyllde i enkäter och dessutom har de själva konstruerat ett flertal enkäter i sitt skolarbete.

Tre skolor i urval

Kärrtorps gymnasium

Bland de kommunala gymnasieskolorna hade Kungsholmens gymnasium den högsta intagningspoängen. Men Kärrtorps gymnasium, där jag gjorde min VFU, hade totalt sett flest antal sökande i förhållande till totala antalet platser. Därför fick Kärrtorps gymnasium bli representant för en framgångsrik kommunal gymnasieskola i min undersökning.

Farsta gymnasium

Martin Söderström på IFAU, en av författarna till undersökningen ovan som refererades i DN, gav mig vänligen rådet att även inkludera en kommunal skola som det gått lite sämre för. Tack Martin Söderström för det rådet, ett råd som jag också följde i och med att jag inkluderade Farsta gymnasium i min undersökning. Farsta gymnasium är det kommunala gymnasium som har den lägsta intagningspoängen på det samhällsvetenskapliga programmet.

Viktor Rydbergs gymnasium/Odenplan

Eftersom friskolorna numera konkurrerar med de kommunala ville jag även göra en enkätundersökning på en framgångsrik gymnasiefriskola. Viktor Rydbergs gymnasium på Odenplan hade den allra högsta intagningspoängen alla kategorier bland friskolorna.

Genomströmning

Att en skola har många sökande är i det optimala fallet ett mått på hur väl den lyckas med att utbilda eleverna. På Skolverkets hemsida finns en länk till databasen SIRIS som bl a har statistik över genomströmningen av elever ner på skolnivå.

”Elever som fullföljt studierna inom 4 år”

Nedanstående tabell visar i komprimerad form data som återfinns i Skolverkets databas SIRIS.: ”*antalet elever som började gymnasieskolan ht 2000 och som fått slutbetyg inom fyra år efter gymnasiestarten, ... samt antalet elever som började gymnasieskolan ht 1999 och som fått slutbetyg inom fyra år efter gymnasiestarten... För att få slutbetyg måste en elev ha fått kursbetyg i alla de 30-35 kurser som normalt ingår i hans eller hennes studieplan. Dessutom måste eleven ha genomfört ett godkänt specialarbete/projektarbete*”.

Eftersom statistiken av naturliga skäl görs i i efterhand begränsar jag mig till de uppgifter som finns för elever som började höstterminen år 1999 samt höstterminen år 2000.

	<i>Andel med slutbetyg inom 4 år som började ht 1999</i>	<i>Andel med slutbetyg inom 4 år som började ht 2000</i>
Kärrtorps gymnasium	87,4%	90,7%
Farsta Gymnasium	54,5%	57,6%
Viktor Rydbergs gymnasium	95,6%	94,2%

Källa: SIRIS på www.skolverket.se

Genomströmning Viktor Rydbergs gymnasium

Högst genomströmning för andel elever med slutbetyg inom 4 år har Viktor Rydbergs gymnasium, både för elever som påbörjade sina gymnasiestudier år 1999 och för elever som påbörjade sina gymnasiestudier år 2000.

Genomströmning Kärrtorps gymnasium

Andel elever med slutbetyg inom 4 år som påbörjade sina gymnasiestudier år 1999 är på Kärrtorps gymnasium lägre än på Viktor Rydbergs gymnasium, men andel elever med slutbetyg inom 4 år som påbörjade sina gymnasiestudier år 2000 är högre än motsvarande andel året innan, 1999.

Genomströmning Farsta gymnasium

Farsta gymnasium har den lägsta andelen elever med slutbetyg inom 4 år i min undersökning, både bland de elever som påbörjade sina studier år 1999 resp år 2000. Glädjande nog har även Farsta gymnasiums andel elever med slutbetyg inom 4 år ökat från år 1999 till år 2000.

Genomströmning 1994

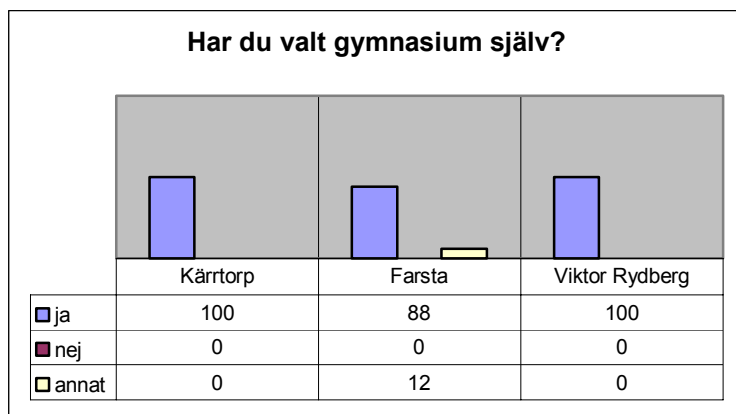
Genomströmning i en skola menar jag måste förutom lärarnas kompetens även bero på elevunderlaget. Som en jämförelse till ovanstående siffror citerar jag studien ”*Varken ung eller vuxen*” (Red.Nihad Bunar & Mats Trondman ISBN 91, uppgift om tryckår saknas) s. 97. Författarna till studien skriver att enligt en studie från SCB var år 1994 andelen ungdomar med slutbetyg inom 4 år 75% (eller tre av fyra): ”*Av de ungdomar som 1994 påbörjade sina gymnasiestudier fullföljde tre av fyra dessa inom fyra år*”. För både Kärrtorps gymnasium och Viktor Rydbergs gymnasium har den andelen ökat sedan år 1994, för Farsta gymnasium däremot har andelen minskat.

Redovisning av enkätresultat

- På Kärrtorps gymnasium besvarade 22 av totalt 32 elever min enkät, beroende på att den dagen jag delade ut enkäten var det 22 elever närvarande i klassen.
- På Farsta gymnasium fick jag på motsvarande sätt in svar från 16 elever som var på plats av totalt 20.
- Från Viktor Rydbergs gymnasium inkom det 20 besvarade elevenkäter.
- För att underlätta jämförelsen mellan de tre sinsemellan olika gymnasieklasserna har jag i de diagram jag presenterar nedan omräknat inkomna svar till procent i förhållande till totala antalet svar per gymnasieklass.
- Fråga 3 har omräknats i förhållande till totalt antal förkryssade alternativ per gymnasieklass.
- Faktiskt utfall redovisas i bilaga XX.

Fråga 1: "Har du valt gymnasium själv?"

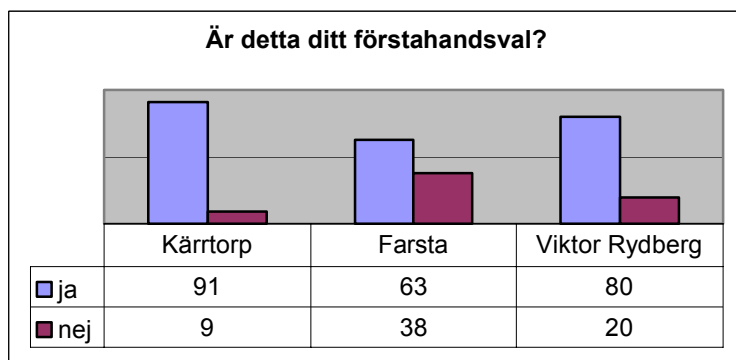
På Farsta gymnasium kryssade 2 av de tillfrågade eleverna för "annat" med följande motiveringar: "Jag hade sabbatsår efter 1:an, Farsta var enda skolan som tog in mig" resp

"Kom in bara". I efterhand noterar jag att ett alternativ som t ex "fanns inget jobb att få" kunde varit med på enkäten för tydlighetens skull.

Fråga 2: "Är detta ditt förstahandsval?"

Majoriteten av samtliga elever i min undersökning svarar att de kommit in på förstahandsval.

Kärrtorps gymnasium

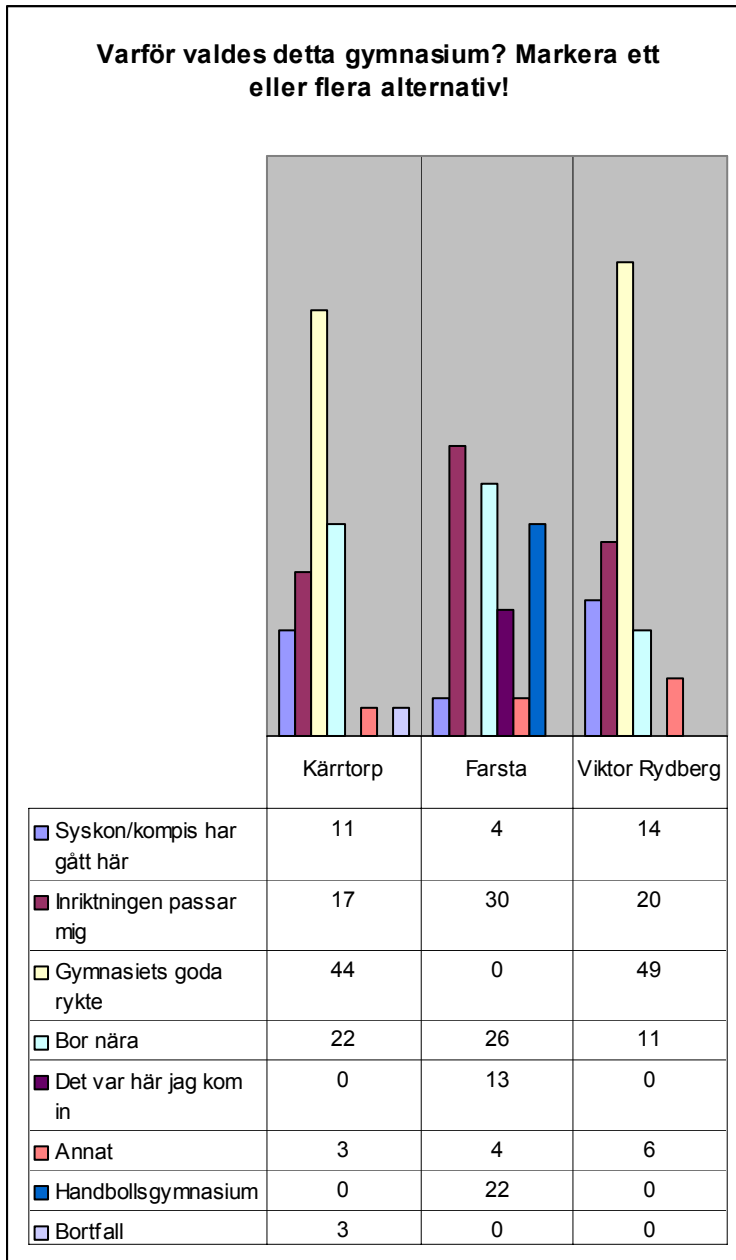
Andel elever som svarat "ja" är 91% på Kärrtorps gymnasium.

Viktor Rydbergs gymnasium

Här är resp andel 80%.

Farsta gymnasium

På Farsta gymnasium är andelen lägst, 63%.

Fråga 3: "Varför valdes detta gymnasium? Markera ett/flera alternativ!"

Fler än ett av svarsalternativen markerades av samtliga tillfrågade elever. Svarsandelarna har därför beräknats på samtliga förkryssade alternativ.

Kärrtorps gymnasium

På Kärrtorps gymnasium är alternativet "Skolans goda rykte" mest förkryssat. Därefter har alternativen "Bor nära skolan", "Inriktningen passar mig" och "Syskon eller kompis går eller har gått här" kryssats för. Ingen har kryssat för "Det var här jag kom in".

Viktor Rydbergs gymnasium

"Skolans goda rykte" kryssas för av flesta tillfrågade eleverna på Viktor Rydbergs gymnasium. Därefter

kommer "Inriktningen passar mig", "Syskon eller kompis går eller har gått här" samt "Bor nära skolan". Ingen har kryssat för "Det var här jag kom in".

Farsta gymnasium

Förutom "Inriktningen passar mig" och "Handboll", se nedan, har de tillfrågade eleverna på Farsta gymnasium kryssat för "Bor nära skolan" och "Det var här jag kom in". Ingen har kryssat för "Gymnasiets goda rykte"

Handbollsgymnasium

Farsta gymnasium har utökats med ett alternativ beroende på att flera elever skrev handbollsgymnasium eller liknande under alternativet ”Annat” vilket jag tror beror på följande: Efter att jag presenterat mig för klassen och förklarat mitt ärende räckte en av eleverna upp handen och frågade:

”Det du sa, menas det att invandrarelever har sämre betyg än svenskar?”

Naturligtvis svarade jag att det inte var min uppfattning men att jag läst en artikel om betygsintagning, eller fritt gymnasieval, i en dagstidning och att min uppsats bl a skulle handla om denna reform. Då räckte en annan elev upp handen och sa att han tyckte att:

”Jag skulle tänka på i min undersökning att just Farsta gymnasium är ett idrottsgymnasium”.

I hastigheten bad jag då klassen att skriva ner detta på enkäten eftersom det var precis sådana upplysningar jag ville ha med i min undersökning.

”Annat”

Vid alternativet ”Annat” skrev eleverna intressanta motiveringar som inte var fler än att jag redovisar samtliga separat: *”Den skolan som verkade bäst när jag hade varit runt lite”*

skrev en elev på Kärrtorps gymnasium. Ett medvetet ställningstagande och inte riktigt detsamma som att skolan har gott rykte.

Om man söker till en förortskola får man lättare bra betyg

som en elev på Farsta gymnasium skrev tycker jag är intressant.

Ville komma bort från min gamla skolmiljö

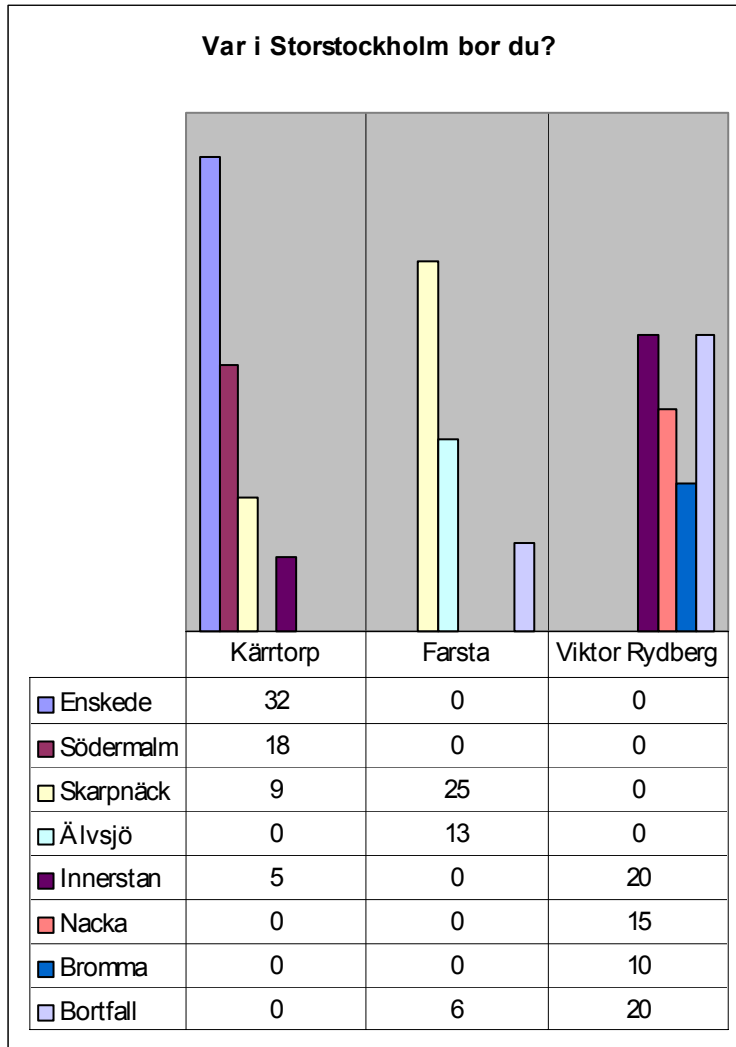
och

Det verkade vara en bra skola

hade elever på Viktor Rydbergs gymnasium skrivit. Det sistnämnda alternativet liknar det som eleven på Kärrtorps gymnasium skrev men ändå inte riktigt.

Fråga 4: ”Var i Storstockholm bor du?”

De tillfrågade eleverna på de tre gymnasierna i min undersökning är spridda över Storstockholm. Nedan redovisas endast i vilka förorter den största procentuella andelen tillfrågade elever per gymnasium i min undersökning är bosatta.

Kärrtorps gymnasium

Förorterna Enskede och Skarpnäck ligger båda söder om Stockholm, Skarpnäck närmast Kärrtorp. Södermalm är de södra delarna av centrala Stockholm. Ett fåtal bor i Stockholms innerstad. Gymnasiet ligger i omedelbar anslutning till tunnelbana och bussar.

Farsta gymnasium

En av eleverna besvarade inte den här frågan men samtliga övriga frågor. Också på Farsta gymnasium bor de tillfrågade eleverna i huvudsak söder om Stockholm, men mer utspritt än

tillfrågade elever på Kärrtorps gymnasium. Ingen av dessa elever har svarat att de bor i ”innerstan”. Farsta gymnasium ligger också nära tunnelbanan.

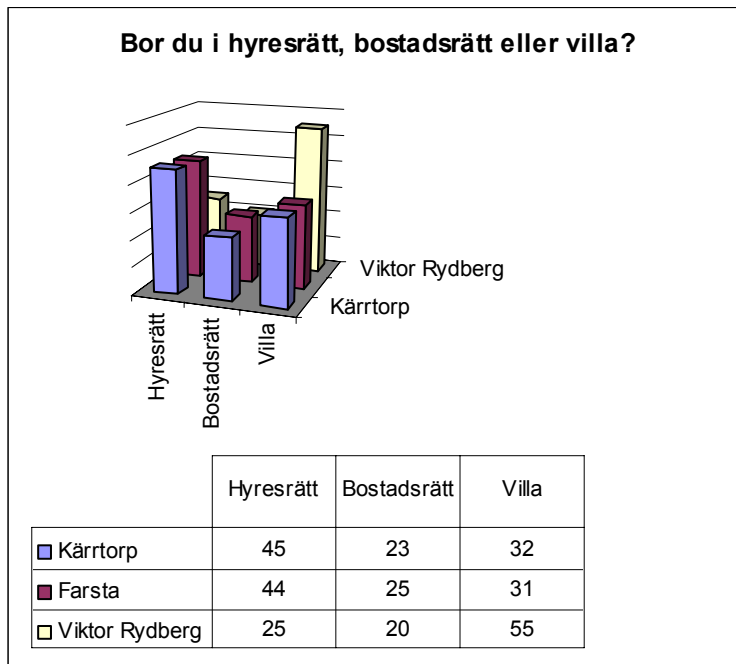
Viktor Rydbergs gymnasium

Här blev svarsbortfallet relativt sett stort, 4 elever, så svarsutfallet får betraktas som något osäkert. De elever som inte besvarat denna fråga hade besvarat samtliga övriga frågor i min undersökning. Den största andelen tillfrågade elever, 4 st och lika många som svarsbortfallet, svarade att de bor i Stockholms innerstad. Viktor Rydbergs gymnasium ligger i innerstan och är en framgångsrik friskola. Resten av de tillfrågade eleverna bor nästan alla öster, väster eller norr om Stockholm.

Karta över Stockholm

Fråga 5: "Bor du i hyresrätt, bostadsrätt eller i villa?"

Denna fråga hade samtliga elever som ingick i min enkätundersökning besvarat.

Kärrtorps gymnasium

På Kärrtorps gymnasium bor de flesta av de elever som ingår i min undersökning i hyresrätt, sen kommer villa och sist bostadsrätt. Detta kan överensstämma med svarsutfallet på fråga 4 enligt vilken de här eleverna bor söder

om Stockholm där det finns flera områden med flerbilshus och villor

Farsta gymnasium

Svarsutfallet för Farsta gymnasium är i stort sett detsamma som för Kärrtorps gymnasium ovan.

Viktor Rydbergs gymnasium

De flesta av de tillfrågade eleverna svarar att de bor i villa, sen kommer hyresrätt och sist bostadsrätt. Även norr, öster och väster om Stockholm finns flera områden med flerfamiljshus och villor, men storleken på beståndet av hyresrätter resp bostadsrätter i Stockholms innerstad känner jag inte till.

Fråga 6: ”Från vilket land kommer dina föräldrar?”

Frågan förtydligades av mig med ”*mamma kommer från*”...resp ”*pappa kommer från*”...

Följaktligen svarade eleverna på vilket land mamman resp pappan kommer ifrån. Vad jag ville med frågan var att ta reda i vilken utsträckning eleverna hade utländsk bakgrund och vilken påverkan detta har på val av gymnasium. Här redovisar jag inte föräldrarnas ursprungsländer, en analys av det slaget menar jag skulle bli en annan undersökning än denna.

Elever med utländsk bakgrund

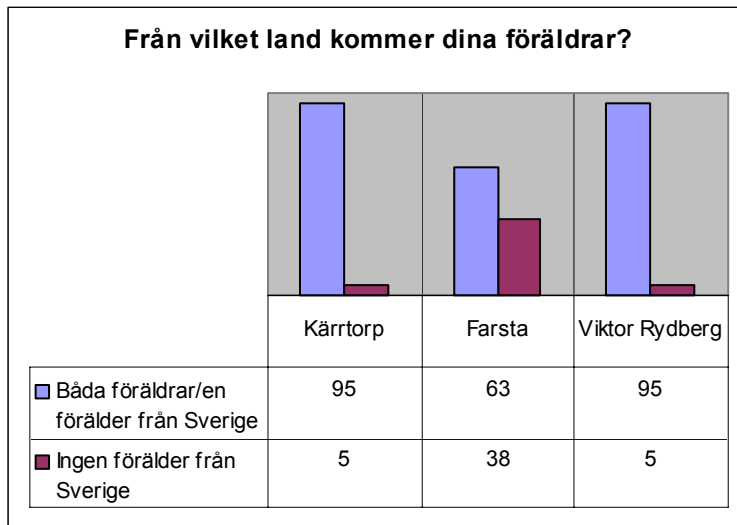
När jag författade enkäten hade jag ännu inte läst den definition av ”elever med utländsk bakgrund” som står på Skolverkets hemsida www.skolverket.se i databasen SIRIS. Så här definierar Skolverket dessa elever:

”innebär här att eleven är född utomlands, eller född i Sverige, men elevens båda föräldrar är födda utomlands. Övriga hamnar i gruppen med svensk bakgrund, även om de har en utländsk förälder”.

Nedan redovisar jag därför de inkomna svaren på denna fråga på två sätt.

- Dels enligt Skolverkets definition enligt vilken en elev med utländsk bakgrund har ingen förälder från Sverige.
- Dels en redovisning av de inkomna svaren där eleverna svarat på vilket land båda föräldrarna, en förälder eller ingen förälder kommer ifrån.

Skolverkets definition

Farsta gymnasium

Ingen förälder från Sverige innebär att eleven har utländsk bakgrund enligt Skolverkets definition. Största andelen tillfrågade elever med utländsk bakgrund finns då i min undersökning på Farsta gymnasium.

Kärrtorps gymnasium

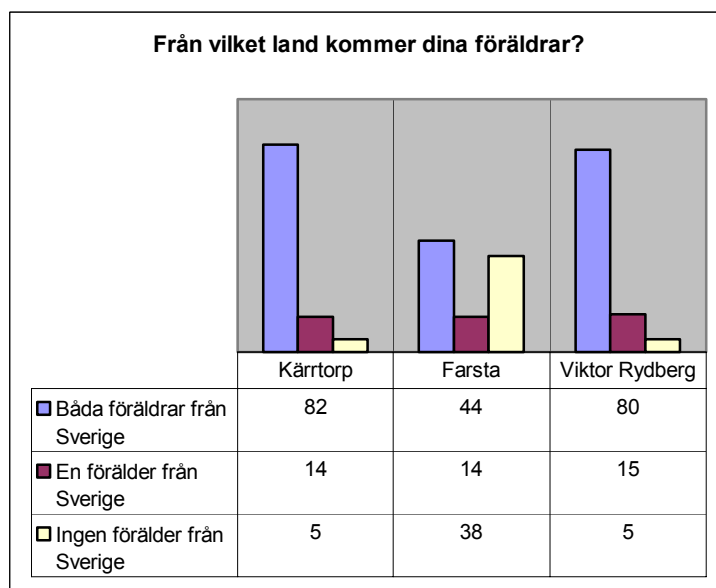
På Kärrtorps gymnasium har endast en av de tillfrågade eleverna utländsk bakgrund, d.v.s. ingen förälder kommer från Sverige.

Viktor Rydbergs gymnasium

Svarsutfallet på Viktor Rydbergs gymnasium är detsamma som på Kärrtorps gymnasium ovan.

Båda föräldrar från Sverige, en förälder från Sverige, ingen förälder från Sverige.

Andelen tillfrågade elever med en förälder som inte kommer från Sverige är praktiskt taget lika stor för alla tre gymnasierna i min undersökning. Detta framkommer när de inkomna svaren redovisas efter hur frågan var formulerad.

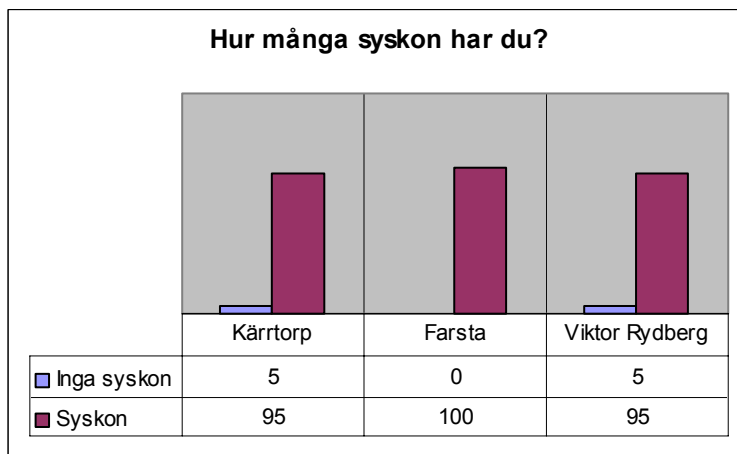

Fråga 7: "Hur många syskon har du?"

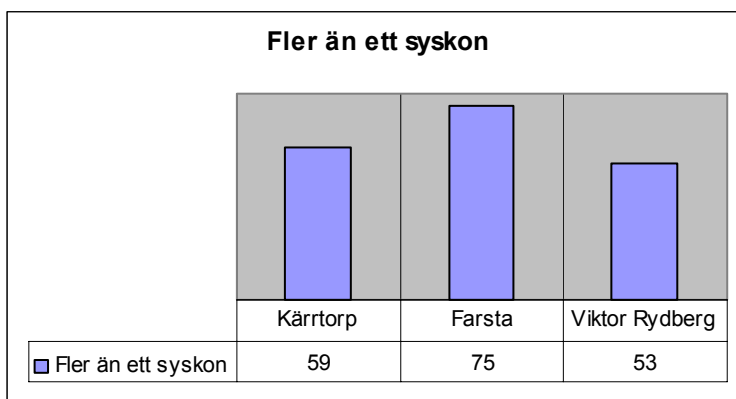
Min formulering av frågan fick till följd att eleverna svarade på om de hade inget, ett, två, tre osv. syskon. Nedan redovisar jag:

- om de tillfrågade eleverna *har syskon* eller inte
- om de har *fler än ett* syskon, inte hur många syskon de har totalt.

Kärrtorps gymnasium, Farsta gymnasium och Viktor Rydbergs gymnasium

De allra flesta av de tillfrågade eleverna har syskon, på Farsta gymnasium har samtliga tillfrågade elever syskon.

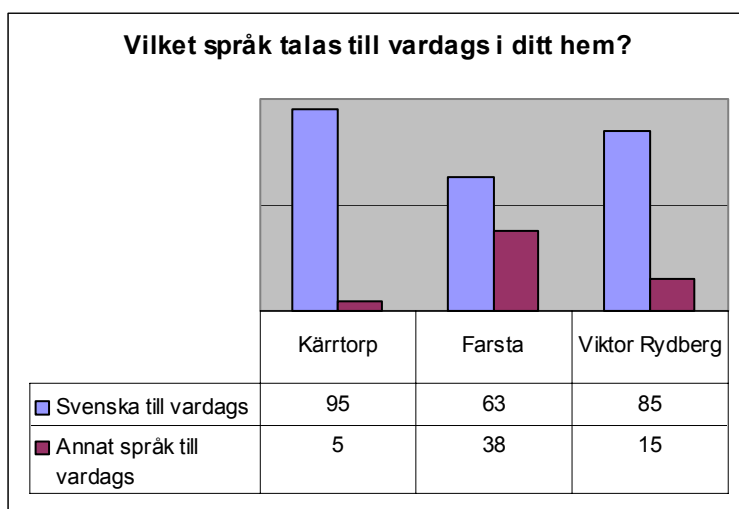
Fler än ett syskon

Störst andel tillfrågade elever som har fler än ett syskon finns på Farsta gymnasium.

Fråga 8: "Vilket språk talas till vardags i ditt hem?"

Frågan hör ihop med fråga 6 ovan om varifrån föräldrarna kommer. Också här har jag förtydligat frågan med : svenska resp annat språk, nämligen...

Om annat språk än svenska talas till vardags har eleverna följaktligen svarat på vilket annat språk detta är. Här redovisar jag om svenska talas till vardags eller inte, inte vilka språk som talas om inte svenska talas till vardags.

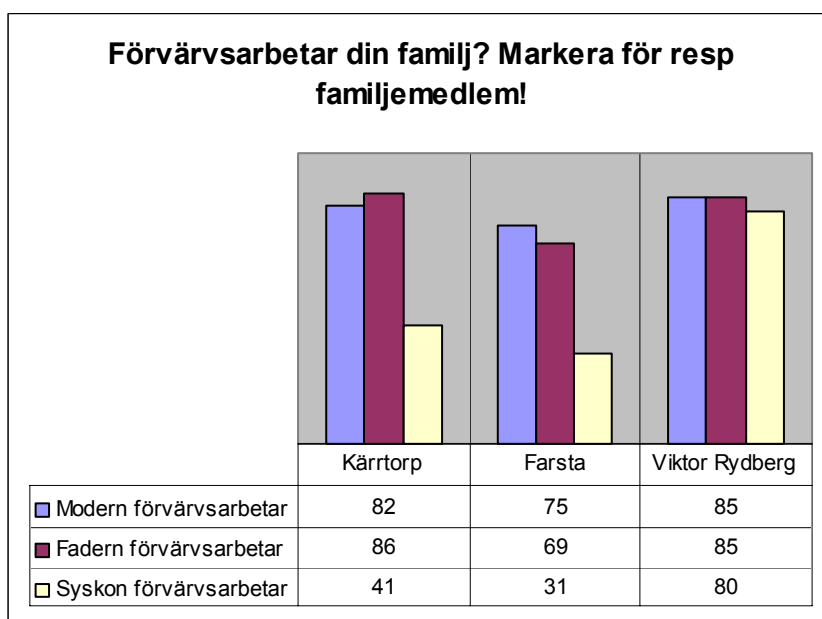
Kärrtorps gymnasium, Farsta gymnasium och Viktor Rydbergs gymnasium

På Farsta gymnasium finns störst andel tillfrågade elever som inte talar svenska till vardags. Men fler tillfrågade elever på Viktor Rydbergs

gymnasium än på Kärrtorps gymnasium talar annat språk än svenska till vardags i hemmet.

Fråga 9: "Förvärvsarbetar din familj? Markera för resp familjemedlem!"

Både på Kärrtorps gymnasium och på Farsta gymnasium visste inte några av de tillfrågade eleverna vad "Förvärvsarbete" är utan räckte upp handen och frågade innan de besvarade enkäten.

Syskonen

Fråga 7 visade att drygt hälften av samtliga tillfrågade elever hade mer än ett syskon, men inte hur gamla syskonen är eftersom jag inte frågade om deras ålder. Förvärvsarbetar eller pluggar dessa syskon?

Viktor Rydbergs gymnasium

Här förvärvsarbetade föräldrarna mest och båda föräldrarna förvärvsarbetar i lika hög grad.

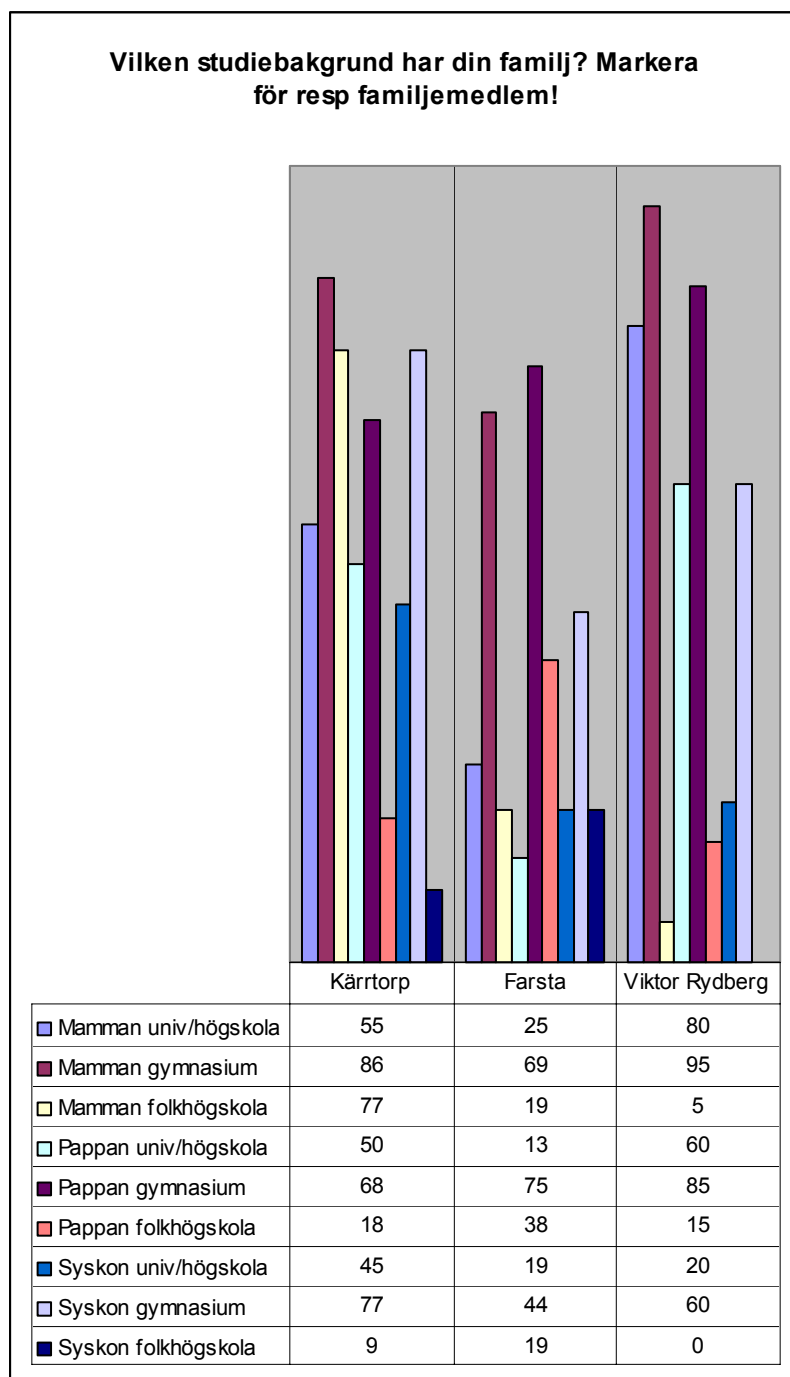
Kärrtorps gymnasium

Här förvärvsarbetar tillfrågade elevers pappor något mer än resp mammor.

Farsta gymnasium

Här förvärvsarbetade föräldrarna minst och mammorna mer än resp pappor.

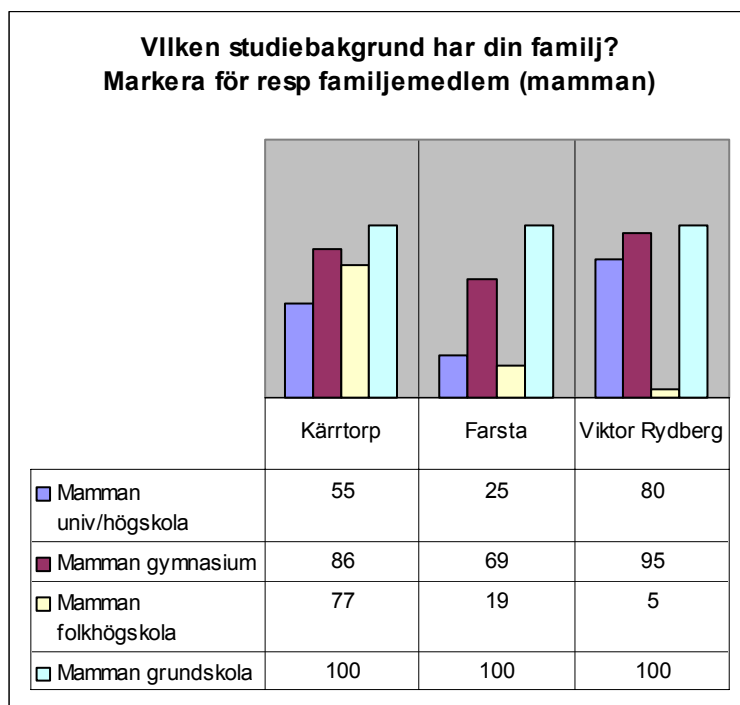
Fråga 10: "Vilken studiebakgrund har din familj? Markera för resp familjemedlem!"

För de tre gymnasierna visas först utbildningsnivå per familjemedlem utom grundskolan. Samtliga föräldrar och praktiskt taget samtliga syskon till de tillfrågade eleverna (utom de små) har nämligen gått ut grundskolan.

För att göra resultatet mera överskådligt har jag därefter delat upp redovisningen i de olika familjemedlemmarnas resp. utbildningsnivåer, inklusive grundskolan

Mamman

Viktor Rydbergs gymnasium

På Viktor Rydbergs gymnasium har mammorna till de tillfrågade eleverna högst utbildningsnivå av de tre gymnasierna i min undersökning, beträffande både universitet/högskola och gymnasium. Nästan ingen har gått på folkhögskola, samtliga mammor har gått grundskola.

Kärrtorps gymnasium

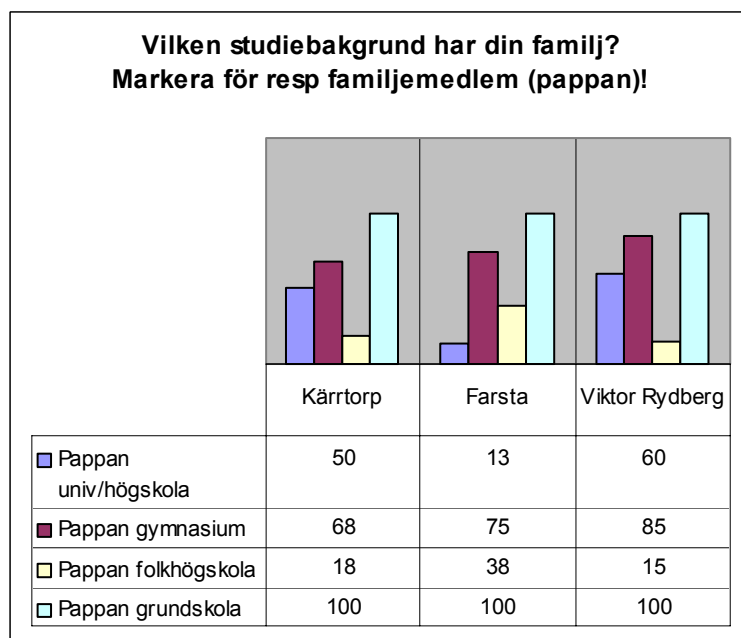
På Kärrtorps gymnasium har de flesta tillfrågade elevernas

mammor gått på universitet/högskola. Andelen mammor som har gått på folkhögskola är här störst av de tre gymnasierna. Samtliga mammor har gått grundskola.

Farsta gymnasium

Här har de tillfrågade elevernas mammor den lägsta utbildningsnivån i min undersökning beträffande universitet/högskola och gymnasium. Fler än på Viktor Rydbergs gymnasium har gått folkhögskola. Samtliga mammor har gått grundskola.

Pappan

Viktor Rydbergs gymnasium

Precis som mammorna på Viktor Rydbergs gymnasium hade papporna högst utbildningsnivå beträffande universitet/högskola och gymnasium. Andelen som gått folkhögskola är den lägsta i min undersökning.

Kärrtorps gymnasium

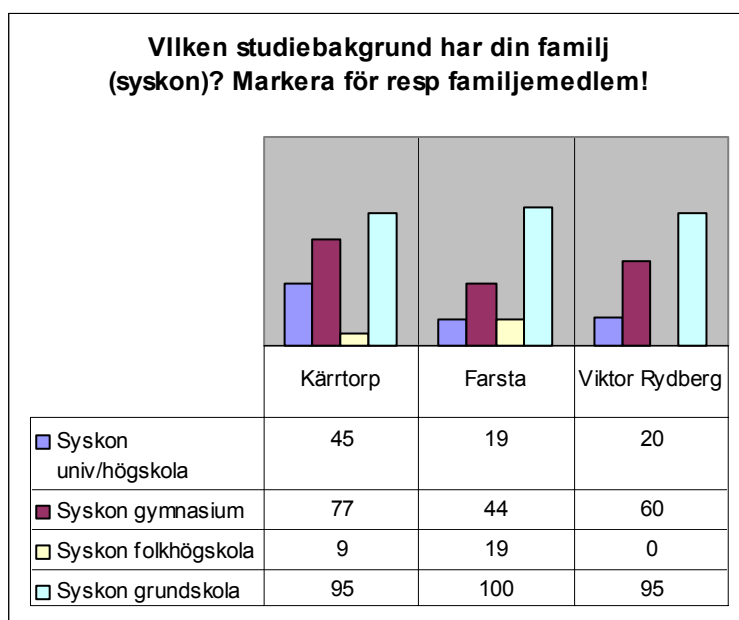
Hälften av de tillfrågade elevernas pappor har gått på universitet/högskola. Elevernas mammor har här högre utbildningsnivå än resp. pappor beträffande både universitet/högskola och gymnasium. Några av papporna har gått folkhögskola och samtliga har gått gymnasium.

Farsta gymnasium

Här har de tillfrågade elevernas pappor den lägsta utbildningsnivån i min undersökning beträffande universitet/högskola. På gymnasium däremot har fler pappor gått på Farsta än på Kärrtorp. Andelen pappor som gått folkhögskola är här högre än på de andra två gymnasierna. Samtliga pappor har gått grundskola.

Syskonen

Frågeformuleringen vållade ett visst huvudbry, förståeligt nog. Med flera syskon, som ju de flesta hade, vilket av syskonen skulle man redogöra för? Skriv på enkäten, sa jag och eleverna skrev vänligen: *syskon nr 2, är inte äldre än så, ett av syskonen går i nian, ett är ej tillräckligt gammal än, min storasyster, syskon 1 2 3, lillebror, 3 halvsyskon + 2 plastsyskon etc.* Möjligen kan frågan ses som en komplettering till fråga 9 ovan om förvärvsarbete, ett syskon som inte pluggar kanske jobbar.

Kärrtorps gymnasium

Här finns högst andel syskon till tillfrågade elever på de tre gymnasierna som går eller har gått på universitet/högskola och gymnasium. Några syskon här går eller har gått på folkhögskola.

Viktor Rydbergs gymnasium

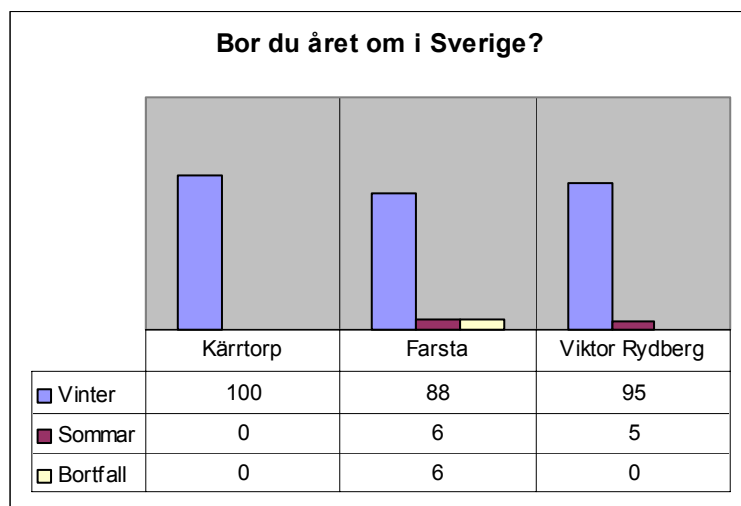
Andel syskon som går eller har gått universitet/högskola och

gymnasium är lägre här än på Kärrtorps gymnasium. Inga syskon här går eller har gått folkhögskola.

Farsta gymnasium

Syskonen här går/har gått universitet/högskola i nästan lika hög grad som på Viktor Rydbergs gymnasium, och flest syskon här går/har gått folkhögskola.

Fråga 11: "Bor du året om i Sverige? Markera den/de årstider som du bor i Sverige!"

En elev på Viktor Rydbergs gymnasium och en på Farsta gymnasium bor utanför Sverige på sommaren. En elev på Farsta gymnasium besvarade inte den här frågan men samtliga övriga.

Fråga 12: "Vad gör du på fritiden?"

För att underlätta redovisningen av denna öppna fråga redovisar jag oredigerat vad eleverna i min undersökning gör på fritiden för resp. gymnasium. Håll till godo!

Farsta gymnasium

Bortfall

Mediterar

Jag kör bil och träffar tjejer samtidigt som jag jobbar alltså

Oläsligt

Styrketränar för det mesta

Spelar handboll, extraknäck som magiker (hobby)

Spelar innebandy

Studerar, spelar bandy

Handboll, kompisar

Spelar handboll, umgås med kompisar

Festar, spelar fotboll, pluggar, är med kompisar

Är med vänner, lyssnar på musik

Spelar fotboll, umgås med familj och vänner. Jag jobbar även

Träffar kompisar, dricker öl, sover

Träffar kompisar

Spelar handboll

Kärrtorps gymnasium

Bortfall

Har roligt

Idrottar/tränar, pluggar, umgås med kompisar

Läser, sitter vid datorn, etc.

Lyssnar på musik, träffar vänner, går ut

Fikar

Sportar, fikar

Tränar, går ut, pluggar, fikar, shoppar

Dansar, träffar vänner, gör kulturella saker

Sjunger, fikar, mm

Spelar fotboll

Umgås med kompisar, spelar fotboll, fikar, lyssnar på musik

Leker, spelar fotboll, träffar vänner

Festar, tränar, spelar piano

Spelar musik och fotboll

Chillar, pluggar, ser på "Lost" mkt bra tv-program

Tränar, träffar vänner och pojkvän

Idrottar, pluggar, ute på krogen, jobbar och träffar kompisar

Spelar i ett band

Tränar, umgås med familj och vänner, jobbar

Sportar

Träffar vänner, reser och festar, är med familjen i sommarstugan mestadels av sommaren

Viktor Rydbergs gymnasium

Bortfall

Bortfall

Spelar basket, spelar data, är med kompisar

Träffar kompisar, festar, fikar, går på restaurang, är hemma

Spelar tennis

Tränar, pluggar, är med kompisar

Dator och sport

Träffar vänner, aerobics, målar, mm

Spelar piano, går på gymnastik och balett

Spelar allt från tennis till pingis

Simtränar, träffar kompisar, osv.

Umgås med vänner, pluggar och är med familjen

Är med kompisar, shoppar, tränar

Musik, teater, film, vänner

Vet inte så noga

Spelar fotboll, träffar kompisar

Seglar

Träffar kompisar, tränar, musik

Träffar kompisar

Gymmar, spelar piano, festar

Analys

Resultatet av min undersökning menar jag visar att de förändringar i elevfördelningen (eller den segregation om man så vill) som betygsreformen resulterade i är en klassfråga.

Farsta gymnasium –lågt symboliskt och kulturellt kapital

Eleverna på Farsta gymnasium har mycket lite av det symboliska kapital Bourdieu beskriver. Här går de enda eleverna i min undersökning som i fråga 1 beskriver hur de mer eller mindre hamnade på Farsta gymnasium p gr a de inte kom in någon annanstans. Här går också den lägsta andelen elever som kommit in på sitt förstahandsval. Hur påverkar detta självkänslan?

Om arbetsmarknaden varit en annan kunde de kanske ha jobbat istället.

Inte heller har någon enda av eleverna sökt sig hit p gr a gymnasiets goda rykte. I första hand har eleverna sökt sig hit för att Farsta gymnasium är ett idrottsgymnasium med handbollsriktning och för att de bor nära. Men att det var här de kom in hade också betydelse, och eftersom andel elever som kom in på sitt förstahandsval var den lägsta i min undersökning får man anta att eleverna även sökt till andra gymnasier. Eleverna bor alla söder om Stockholm, ingen bor i innerstan och den största andelen elever bor i hyresrätt.

Farsta gymnasium har i min undersökning störst andel elever med utländsk bakgrund, d v s ingen förälder kommer från Sverige, och också den största andelen elever som till vardags inte talar svenska i hemmet. Eleverna har flest syskon i min undersökning och arbetslösheten bland de här elevernas föräldrar syskon är också den störst i min undersökning

Men om man tittar på andel elever som har en förälder från Sverige är det praktiskt taget ingen skillnad mellan de tre gymnasierna i min undersökning, Sverige blir med tiden mer och mer uppblandat och mångkulturellt.

Det kulturella kapitalet enligt Bourdieu skiljer i min undersökning mest mellan Farsta gymnasium och de andra två gymnasierna. Föräldrarnas utbildningsnivå är här den lägsta vad gäller univ/högskola och gymnasium, trots att flest pappor i undersökningen gått folkhögskola. Flest elever i undersökningen bor utomlands under sommaren, kanske i hemlandet.

Viktor Rydbergs gymnasium - stort symboliskt och kulturellt kapital

Desto större symboliskt kapital har eleverna på Viktor Rydbergs gymnasium. En stor andel har sökt sig hit p gr a gymnasiets goda rykte och har kommit in på sitt förstahandsval.

Eleverna här tycker också att inriktningen passar dem, syskon eller kompis har gått här och de bor nära skolan.

Eleverna bor i högstatusområden som innerstan, Nacka, Bromma och de bor i villa. Kanske är de diplomatbarn, andelen ”en förälder är inte från Sverige” är högst i undersökningen och det talas annat språk än svenska i högre utsträckning här än på Kärrtorps gymnasium.

Båda föräldrarna förvärvsarbetar och även de här eleverna har syskon som förvärvsarbetar i hög grad. Att syskonen förvärvsarbetar i den utsträckningen kan tyda på en insiktsfull inställning till livet, man ska göra rätt för sig.

Om man ser till föräldrarnas utbildningsnivå har de här eleverna det största kulturella kapitalet i min undersökning. Värt att notera är att trots att föräldrarna i så hög grad gått univ/högskola så har nästan ingen av dem gått folkhögskola. Är folkhögskola en typiskt svensk företeelse eller är den en utbildningsform främst för de grupper som saknar kulturellt kapital?

Nästan lika många elever, procentuellt sett, som på Farsta gymnasium bor utomlands på sommaren, kanske i hemlandet.

Kärrtorps gymnasium - stort symboliskt och kulturellt kapital

Resultatet från Kärrtorps gymnasium liknar resultatet från Viktor Rydbergs gymnasium på många punkter. Eleverna här har stort symboliskt kapital, störst andel i min undersökning har kommit in på sitt förstahandsval. Eleverna sökte sig hit på grund av gymnasiets goda rykte i första hand, men också för att de bor nära gymnasiet, för att inriktningen passar dem och för att syskon eller kompis har gått här.

I likhet med eleverna på Farsta gymnasium bor dessa elever söder om Stockholm och i hyresrätt. Båda föräldrarna förvärvsarbetar, eleverna har syskon och som förvärvsarbetar i något högre grad än på Farsta gymnasium. Nästan ingen elev har utländsk bakgrund och andelen elever som talar annat språk än svenska till vardags i hemmet är den lägsta i min undersökning.

Nästan lika många elever som på Viktor Rydbergs gymnasium har här ett stort kulturellt kapital i och med att båda deras föräldrar har hög utbildningsnivå. Flest mammor i min undersökning har gått folkhögskola vilket nästan inga mammor på Viktor Rydbergs gymnasium hade gjort. En klasskillnad?

Integration-Segregation, ett motsatspar?

Bourdieu talar inte om segregation men om skillnader, (ibid) s.20:

...blir en skillnad till en särskiljande egenskap - vit eller svart hudfärg, smal eller fet, Volvo eller CV2, rödvin eller champagne, pernod eller whisky, golf eller fotboll, piano eller dragspel, bridge eller poker (jag använder mig av motsatspar eftersom det är så det oftast fungerar, även om det är mer komplicerat än så) - en synlig,

förnimbar, giltig och socialt betydelsefull skillnad först när den uppfattas av någon som är förmögen att göra skillnad...

Till ovan citerade uppräknade motsatspar vill jag lägga: "integration eller segregation". Om en reform vars syfte är integration, t ex ovannämnda betygsintagning, får en önskad/oförutsedd effekt utslungar kritikerna ordet segregation, som om utebliven integration automatiskt förvandlas till segregation. Istället för att med hjälp av konstruerade motsatspar som ovan förenkla en komplicerad verklighet borde de brister i systemet som lett fram till den kritiserade effekten öppet diskuteras. Det är enligt min mening bakvänt att döpa om välvilliga strävanden mot integration till segregation på grund av att den förväntade/avsedda effekten uteblivit.

På något sätt har välvilliga strävanden mot integration lett till en slags bakvänd segregation. I "Gula Hund", en av Hasse och Tages revyer från 70-talet, sjunger den nyligen avlidna Monica Zetterlund, föreställandes en ung zigenerska: "Ljuva dröm, att bli en väldig svensk, stor och stark, och trygg och fosterländsk" Vad jag menar att man rimligen kan begära av en invandrare till ett annat land är att invandraren lär sig språket för att kunna förstå och diskutera landets seder och bruk, att invandraren arbetar och gör rätt för sig samt är lojal mot landet i fråga. Men man kan aldrig begära att någon ska glömma sitt ursprung.

Nihad Bunar för i sin bok "Skolan mitt i förorten" (2001) ett resonemang om att det var segregering för de stora flyktingströmmarna i slutet på 80-talet att hänvisas till miljonprogrammets slum. Men miljonprogrammets bostäder projekterades och byggdes innan man rimligen kunnat förutsäga dessa väldiga flyktingströmmar. När sedan invandringen ökade lavinartat fanns det ingen annanstans att snabbt härbärgera dessa flyktingar. Hyresnivå och standard på miljonprogrammets hus troligen fått till följd att lågavlönade och lågutbildade svenskar bosatt sig där även om, vilket nu blev fallet, inte invandrare gjort det. Och det är inget märkligt i att invandrare vill leva tillsammans med dem som talar samma språk. Se på New York i "West side story", där fanns hela kvarter där samtliga invånare kom från ett och samma land precis som i fallet med hyreshuset i Tensta som beboddes av en och samma turkiska by. Problemet är väl snarare att det inte är roligt att bli förvisad ut till förorterna. Vi har inte något "China Town" här i Stockholm, undrar vad Migrationsverket skulle säga om en sådan utveckling skulle påbörjas?

Behöver eleverna på Kärrtorps gymnasium läxhjälp har deras föräldrar i alla fall inga språksvårigheter, de känner sig inte jagade och de känner genom sin arbetsplats också till den svenska skolan och det svenska samhället.

Slutsats

Som kulturgeograf lade jag märke till att Bourdieu inte direkt tar upp det fysiska rummets betydelse. Ändå tyckte flera av ungdomarna i min undersökning att "bor nära skolan" hade betydelse vid val av gymnasium, kanske också för föräldrarna. Istället för att slussa iväg sina ungdomar från innerstan ut till förorterna väljer föräldrar i högstatusområden hellre en framgångsrik friskola nära hemmet, i innerstan har några kommunala gymnasier lagts ner. Att reformen lett till att skolor delats upp i skolor med högt anseende utifrån popularitet och därmed konkurrens/höga betyg har jag personlig erfarenhet av. Min dotter kom på basis av höga betyg in på Norra Real i den "elitklass" hon sökt till, men konkurrensen där var större och att få de höga betygen var inte längre lika lätt, visade det sig.

Men att ge denna skolreform samma innebörd som ett så allvarligt samhällsligt problem som segregation är enligt min mening en förenkling. Vad utländsk bakgrund egentligen innebär och sättet att "klumpa ihop" alla invandrare vänder jag mig också emot. I min undersökning hade lika stor andel elever på alla tre gymnasierna en förälder som inte kom från Sverige. Min f d arbetskamrat från Sri Lanka jobbar på i hemtjänsten och skickar hem pengar till sin mamma varje månad. Andra invandrare kommer från Finland och kan språket redan vilket underlättar förståelsen av det nya samhället. Åter andra tänker återvända hem men märker efter några år att det inte går, t ex för att barnen inte vill. I min undersökning bodde de flesta elever i Sverige året om, även de som gick på Farsta gymnasium. Min far som är läkare berättar att högt utbildade läkare från Polen och Saudi-Arabien inledningsvis hade stora samarbetsproblem med kvinnorna i den svenska sjukvården på 70-80 talet - de kunde inte ta order från en kvinna till en början men tvingades tänka om.

Min slutsats blir att reformen betygsintagning slagit fel. Att försöka bryta boendesegregation genom denna skolreform var inte rätt väg att gå, i alla fall inte i Stockholm där utbudet av gymnasier och friskolor är så pass stort.

Bilageförteckning

1. Mail till rektor på de aktuella gymnasierna
2. Mailkorrespondens mellan Martin Söderström (IFAU) och undertecknad.
3. Enkäten
4. Farsta gymnasium: sammanställning av enkätresultat
5. Kärrtorps gymnasium: sammanställning av enkätresultat
6. Viktor Rydbergs gymnasium: sammanställning av enkätresultat

Litteraturförteckning

Nilsson, Per (1998) *Fritid i skilda världar*, AB C O Ekblad & Co , Västervik.

Borgström, Maria (1998) *Att vara mitt emellan Hur spanskamerikanska ungdomar kan uppfatta villkoren för sin sociokulturella identitetsutveckling* Elanders Graphic Systems, Stockholm

Bourdieu, Pierre (1999) *Moteld Texter mot nyliberalismens utbredning*, översättn: Bo Gustavsson, Bruno Östlings Bokförlag Symposium Stockholm/Stehag

Bourdieu, Pierre (1994) *Praktiskt förnuft Bidrag till en handlingsteori*, översättn: Gustaf Gimdal och Bo Jordebrant, Mediaprint Uddevalla AB

Thurén, Torsten (2003) *Vetenskapsteori för nybörjare*, Prinfo/Team Offset & Media, Malmö

Bunar, Nihad: (2001) *Skolan mitt i förorten, fyra studier om skola, segregation, integration och multikulturalism*. Bruno Östlings Bokförlag Symposium.

Bourdieu, Pierre (1994) *Praktiskt förnuft Bidrag till en handlingsteori*, översättn: Gustaf Gimdal och Bo Jordebrant, Mediaprint Uddevalla AB

Bunar, Trondeman m fl ((?)) *Varken ung eller vuxen* WS Bookwell Finland

Runfors, Ann (2003) *Mångfald, motsägelser och marginaliseringar En studie av hur invandrarskap formas i skolan*

Söderström, Martin och Uusitalo, Roope (2005) *Vad innebär införandet av fritt skolval i Stockholm för segregeringen i skolan*, IFAU – Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering.

Anjou, Lars m fl (2002) *Förändrad elevsammansättning på gymnasieskolan i samband med ändrad intagningsprincip*, USK Utrednings- och Statistikkontoret.

Malm sten, Bo m fl (2000) *Regional utvecklingsplan för Stockholms län Kompetensutveckling och FoU Samrådsunderlag*, Berling Skogs, Trelleborg

Broady, Donald (2000) *Skolan under 1990-talet. Sociala förutsättningar och utbildningsstrategier*, HTML-version av rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi 27, SEC/ILU, Uppsala Universitet.

Bilaga 1:
Till rektor,

Mitt namn är Anne Jekell-Ehnberg och jag studerar sista terminen på lärarutbildning med mångkulturell profil vid Södertörns högskola i Stockholm.

Min fråga till dig är om jag i samband med skrivandet av min C-uppsats skulle kunna få göra en enkätundersökning i en årskurs 3 på det Samhällsvetenskapliga programmet, inriktning samhällskunskap på skolan. Undersökningen bifogas nedan.

När jag gjorde min verksamhetsförlagda utbildning vid Kärrtorps gymnasium i Stockholm lade jag märke till att jag inte såg särskilt många elever med invandrarbakgrund. Flera av de lärare jag sen talade med hävdade att betygsintagning lett till ökad segregation. Detta bekräftades av en undersökning som stod om i DN 2005-02-23 sida A12: "Segregationen ökar i Stockholms gymnasieskolor. Det är följden av antagningsreformen från år 2000, där betygen och inte närheten avgör vilken skola man hamnar på. Det visar en studie vid Uppsala universitet".

Därför tänkte jag nu undersöka elever på gymnasiet lite närmare ur ett socio-kulturellt perspektiv. Den metod jag valt, i samråd med min handledare Maria Borgström är enkätundersökningar. En på Kärrtorps gymnasium, en framgångsrik kommunal gymnasieskola, en på Viktor Rydbergs gymnasium, en framgångsrik friskola och en på Farsta Gymnasium, en kommunal skola som det gått lite sämre för. Jag har kontaktat Martin Söderström, en av författarna till undersökningen ovan som DN skrev om och citerar nedan hans svars mail.

"Vad gäller din enkätstudie skulle jag absolut rekommendera att du även inkluderade en kommunal skola som det gått lite sämre för. Då skulle man kunna se skillnader i preferenser mellan elever som går i "bra" skolor respektive "sämre". Allt kanske inte har att göra med betyg. Det kan ju till exempel vara så att elever med invandrarbakgrund i förorten med bra betyg inte har samma sug efter att gå på de populära skolorna i innerstan."

Vad har eleverna för bakgrund? Har de själva valt detta gymnasium, kanske för att kompisen eller systemen går där? Har föräldrarna studerat, förvärvsarbetar båda? Var bor de? Sommar som vinter? Hur många syskon?

Om det går bra skulle jag vilja återkomma per telefon för att närmare bestämma när jag kan besöka skolan och dela ut enkäterna till klassen i fråga.
Tack på förhand!

Med vänlig hälsning,

Anne Jekell-Ehnberg
Fleminggatan 95
112 45 Stockholm
tel: 08 6527447 mobil: 0706736642

Bilaga 2

Hej,

det låter som att du har en jätteintressant studie på gång. Självklart får du använda dig av min studie, den finns att ladda ner på IFAUs hemsida, www.ifau.se, både som en mer lättläst svensk version och en mer akademisk engelsk version. Det finns även en studie som tittar mer på enskilda skolor gjord av USK som jag refererar till i min uppsats.

Vad gäller din enkätstudie skulle jag absolut rekommendera att du även inkluderade en kommunal skola som det gått lite sämre för. Då skulle man kunna se skillnader i preferenser mellan elever som går i "bra" skolor respektive "sämre". Allt kanske inte har att göra med betyg. Det kan ju till exempel vara så att elever med invandrabakgrund i förorten med bra betyg inte har samma sug efter att gå på de populära skolorna i innerstan. Det finns massor av intressanta frågor och jag skulle gärna läsa din studie när den börjar bli färdig.

Mvh Martin

At 21:02 2005-04-03, you wrote:

>Hej,

>Mitt namn är Anne Jekell-Ehnberg och jag studerar sista terminen på

>lärarutbildning med mångkulturell profil vid Södertörns högskola i

>Stockholm. Min fråga till dig är om jag i samband med skrivandet av min

>C-uppsats skulle kunna få ta del av din undersökning som jag läste om i DN

>2005-02-23 sida A12: "Segregationen ökar i Stockholms gymnasieskolor. Det

>är följden av antagningsreformen från år 2000, där betygen och inte

>närheten avgör vilken skola man hamnar på. Det visar en studie vid Uppsala

>universitet". Anledningen till att jag ställer dig denna fråga är följande:

>När jag gjorde min verksamhetsförlagda utbildning vid Kärrtorps gymnasium

>i Stockholm lade jag märke till att jag inte såg särskilt många elever med

>invandrabakgrund. Flera av de lärare jag sen talade med hävdade att

>betygsintagning lett till ökad segregation vilket din undersökning

>bekräftat. Därför tänkte jag nu undersöka dessa elever som har högt betyg

>lite närmare ur ett socio-kulturellt perspektiv.

>Vad har de för bakgrund? Har de själva valt detta gymnasium, kanske för

>att kompiserna eller systemen går där? Har föräldrarna studerat,

>förvärvsarbetat båda? Var bor de? Sommar som vinter? Hur många syskon?

>Motivation? Etc.

>Min metod blir att göra två enkätundersökningar. Dels en på Kärrtorps

>gymnasium, en framgångsrik kommunal gymnasieskola, och dels en på t ex

>Viktor Rydbergs gymnasium, en framgångsrik friskola. Skolverket,

>myndigheten för skolutveckling och intagningsenheten kommer jag också att

>kontakta.

>

>Med vänlig hälsning,

Bilaga 3

Enkät om intagning till gymnasium efter betyg istället för efter bostadsområde.**Tack för hjälpen!/Anne Jekell-Ehnberg**

1. Har du valt gymnasium själv?
 - Ja
 - Anhörig valde
 - Annat-----

2. Är detta ditt förstahandsval?
 - Ja
 - Nej
3. Varför valdes detta gymnasium? Markera ett eller flera alternativ!
 - Syskon eller kompis går eller har gått här
 - Inriktningen här passar mig
 - Gymnasiets goda rykte
 - Bor nära skolan
 - Det var här jag kom in
 - Annat-----

4. Var i Storstockholm bor du?-----
5. Bor du i:
 - Hyresrätt
 - Bostadsrätt eller i
 - Villa?
6. Från vilket land kommer dina föräldrar?
 - Mamma kommer från-----
 - Pappa kommer från-----
7. Hur många syskon har du?-----
8. Vilket språk talas till vardags i ditt hem?
 - Svenska
 - Annat språk, nämligen:-----
9. Förvärvsarbetar din familj? Markera för resp familjemedlem!
 - Mamma förvärvsarbetar
 - Pappa förvärvsarbetar
 - Syskon förvärvsarbetar
 - Annat,nämligen-----

10. Vilken studiebakgrund har din familj? Markera för resp familjemedlem!

Mamma	Pappa	Syskon
☐ Grundskola	☐ Grundskola	☐ Grundskola
☐ Gymnasium	☐ Gymnasium	☐ Gymnasium
☐ Folkhögskola	☐ Folkhögskola	☐ Folkhögskola
☐ Universtitet/högsk	☐ Universitet/högsk	☐ Universitet/högsk
11. Bor du året om i Sverige? Markera den/de årstid/er som du bor i Sverige!
 - Vinter
 - Sommar
12. Vad gör du på fritiden?-----

Bilaga 4

	Farsta gymnasium
Fråga 1	Fråga 2
<i>Valt gymnasium själv?</i>	<i>1:a handsval</i>
Ja	Ja
Jag hade sabb år efter 1:an, Farsta var enda skolan som tog in mig	Nej
Kom in bara	Nej
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Ja
Ja	Nej
Ja	Nej
Ja	Ja

Fråga 3**Varför valdes detta gymnasium?**

bor nära

Det var här jag kom in

Det var här jag kom in

inriktning

bor nära

"jag spelar handboll och detta är ett handbollsgymnasium"

inriktning

inriktning, bor nära, det var här jag kom in

Annat, handboll

"P ga a att det är ett handbollsgymnasium och jag kom in på handbollen"

inriktning, bor nära

syskon, bor nära

"För att det är ett idrottsgymnasium", bor nära

Inriktning, "om man söker till ett förortsgymnasium får man lättare bra betyg

inriktning, bor nära

inriktningen, "Pga handbollsriktningen"

Fråga 4**Bor i**

Enskede

Bortfall

Liljeholmen

Tyresö

Skarpnäck

Skärholmen

Haninge

Skarpnäck

Älvsjö

Fruängen

Skarpnäck

Farsta

Skogås

Älvsjö

Skarpnäck

Södermalm

Fråga 5**i**

Villa

Hyresrätt

Hyresrätt

Villa

Bostadsrätt

Hyresrätt

Villa

Bostadsrätt

Villa

Bostadsrätt

Hyresrätt

Hyresrätt

Villa

Hyresrätt

Bostadsrätt

Hyresrätt

Fråga 6	Fråga 7	Fråga 8	Fråga 9
<i>Varifrån kommer dina föräldrar?</i>	<i>Syskon?</i>	<i>Talar till vardags</i>	<i>Förvärvsarbetar din familj?</i>
2 fr Iran	2	Persiska	Bortfall
2 fr Sverige	0	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Kurdistan (Irak)	5	Kurdiska	Bortfall (Annat.....)
2 fr Sverige	Bortfall	Svenska	Bortfall
2 fr Sverige	2	Svenska	Bortfall

2 fr Jugoslavien	3	Serbokroatiska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa, syskon
1 fr Sverige/1 fr Irak	1	Turkmenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	3	Svenska	Mamma, pappa, syskon
2 fr Sverige	3	Svenska	Mamma, pappa, syskon
1 fr Sverige/1 fr Italien	1	Svenska	Mamma, pappa
1 fr Sverige/1 fr Gambia	4	Wolof	Mamma
2 fr Mozambique	2	Portugisiska	Mamma, pappa, syskon
2 fr Finland	3	Svenska	Mamma, pappa, syskon
2 fr Serbien	2	Svenska	Mamma, pappa, syskon
2 fr Sverige	2	Svenska	Mamma, pappa

Fråga 10**Studiebakgrund Mamma Studiebakgrund Pappa Studiebakgrund Syskon**

univ/högskola	Gymnasium	Grundskola
Grundskola	Gymnasium	Grundskola
Grundskola	Folkhögskola	Gymnasium, folkhögskola
Gymnasium	Gymnasium	Grundskola
Grundskola, Folkhögskola	Gymnasium	Grundskola
Grundskola	Gymnasium, folkhögskola	Gymnasium
Grundskola	Grundskola	Gymnasium
Grundskola	Gymnasium	Grundskola
Gymnasium	Grundskola, Folkhögskola	Gymnasium
univ/högskola	Gymnasium, folkhögskola	univ/högskola
Gymnasium	Gymnasium	Grundskola
Gymnasium, folkhögskola	Gymnasium	Grundskola
Gymnasium	Gymnasium	Gymnasium
univ/högskola	Grundskola	univ/högskola
Gymnasium	Folkhögskola,	Folkhögskola,
Folkhögskola,	univ/högskola	univ/högskola
univ/högskola	Gymnasium, folkhögskola	Grundskola

Fråga 11	Fråga 12
Bor året om Sverige?	Fritiden
Bortfall	Bortfall
Ja	Mediterar
Ja	Jag kör bil och träffar tjejer samtidigt som jag jobbar alltså
Ja	Oläsligt
Ja	Styrketränar för det mesta
Ja	Spelar handboll, extraknäck som magiker (hobby)
Ja	Spelar innebandy
Ja	Studerar, spelar bandy
Ja	Handboll, kompisar
Ja	Spelar handboll, umgås med kompisar
Ja	Festar, spelar fotboll, pluggar, är med kompisar
Ja	Är med vänner, lyssnar på musik
Ja	Spelar fotboll, umgås med familj och vänner. Jag jobbar även
Ja	Träffar kompisar, dricker öl, sover
Nej	Träffar kompisar

Ja	Spelar handboll
----	-----------------

Bilaga 5

	Kärrtorps gymnasium	
Fråga 2	Fråga 3	Fråga 4
<i>1:a handsval</i>	<i>Varför valdes detta gymnasium?</i>	<i>Bor i</i>
Ja	gott rykte	Farsta
Nej	gott rykte, bor nära	Bortfall
Ja	Bortfall	Enskededalen
Ja	Inriktning, gott rykte	Stureby
Ja	gott rykte, bor nära	Vårberg
Ja	gott rykte	Södermalm
Ja	syskon, inriktning, gott rykte, bor nära	Enskede
Ja	"Det här verkade vara en bra skola när jag hade varit runt lite"	Enskede
Ja	gott rykte	Gröndal
Ja	gott rykte	Enskede
Ja	Syskon, bor nära	Södermalm
Ja	gott rykte, bor nära	Enskede
Ja	gott rykte	Södermalm
Ja	syskon, gott rykte, bor nära	Enskede
Ja	gott rykte	Innerstan
Ja	inriktning	Hägersten
Ja	inriktning	Skogskyrkogården
Ja	inriktning, gott rykte, bor nära	Rågsved
Ja	syskon, gott rykte, bor nära	Enskede
Ja	gott rykte	Sköndal
Ja	inriktning	Högdalen
Nej	gott rykte	Södermalm

Fråga 5*i*

Hyresrätt
Bostadsrätt
Hyresrätt
Bostadsrätt
Hyresrätt
Bostadsrätt
Villa
Villa
Hyresrätt
Villa
Hyresrätt
Villa
Hyresrätt
Villa

Fråga 6**Varifrån kommer dina föräldrar?**

2 fr Peru
2 fr Sverige
1 fr Finland/1 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige
2 fr Sverige

Fråga 7**Syskon?****Fråga 8****Talar till vardags**

1 Spanska
2 Svenska
1 Svenska
0 Svenska
2 Svenska
1 Svenska
2 Svenska
2 Svenska
1 Svenska
2 Svenska
2 Svenska
1 Svenska
1 Svenska
2 Svenska

Bostadsrätt	2 fr Sverige	2 Svenska
Hysesrätt	2 fr Sverige	1 Svenska
Villa	2 fr Sverige	2 Svenska
Hysesrätt	2 fr Sverige	2 Svenska
Villa	2 fr Sverige	1 Svenska
Bostadsrätt	2 fr Sverige	2 Svenska
Hysesrätt	1 fr Island/1 fr Sverige	5 Svenska
Hysesrätt	1 fr Finland/1 fr Sverige	2 Svenska

Fråga 9	Fråga 10		
Förvärvsarbetar din familj?	Studiebakgrund Mamma	Studiebakgrund Pappa	Studiebakgrund Syskon
Mamma, pappa	univ/högskola	univ/högskola	grundskola
Mamma, pappa, syskon	univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium
Mamma, pappa, syskon	Gymnasium	Grundskola	Grundskola
Bortfall	Grundskola	Grundskola	Har inget
Pappa	Grundskola, Folkhögskola	univ/högskola	univ/högskola
Pappa	Gymnasium	Folkhögskola	Gymnasium
Mamma, pappa	Folkhögskola	Grundskola	univ/högskola
Mamma, pappa	univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola
Mamma, pappa	univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola
Mamma, pappa, syskon	univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola
Mamma, pappa	univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola
Mamma, pappa	univ/högskola	Gymnasium	univ/högskola
Mamma, pappa	univ/högskola	Gymnasium, folkhögskola	grundskola
Mamma, pappa, syskon	univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium, folkhögskola
Mamma, pappa	folkhögskola, univ/högskola	univ/högskola	folkhögskola, univ/högskola
Mamma	univ/högskola	Grundskola, Folkhögskola	Gymnasium
Mamma, pappa, syskon	Gymnasium	Gymnasium	univ/högskola
Mamma, pappa, syskon	Gymnasium	univ/högskola	Gymnasium
Mamma, pappa, syskon	univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola
Mamma, pappa, syskon	Gymnasium	Gymnasium	Gymnasium
Mamma, pappa, syskon	Grundskola	Grundskola	Gymnasium
Mamma, pappa	Grundskola	Grundskola	Grundskola

Fråga 11**Bor året om Sverige?**

Ja
Ja
Ja
Ja
Ja
Ja
Ja
Ja

Fråga 12**Fritiden****Bortfall**

Har roligt
idrottar/tränar, pluggar, umgås med kompisar
Läser, sitter vid datorn, etc
Lyssnar på musik, träffar vänner, går ut
Fikar
Sportar, fikar
Tränar, går ut, pluggar, fikar, shoppar

Ja	Dansar, träffar vänner, gör kulturella saker
Ja	Sjunger, fikar, mm
Ja	Spelar fotboll
Ja	Umgås med kompisar, spelar fotboll, fikar, lyssnar på musik
Ja	leker, spelar fotboll, träffar vänner
Ja	Festar, tränar, spelar piano
Ja	Spelar musik och fotboll
Ja	Chillar, pluggar, ser på "Lost" mkt bra tvprogram
Ja	Tränar, träffar vänner och pojkvän
Ja	idrottar, pluggar, ute på krogen, jobbar och träffar kompisar
Ja	Spelar i ett band
Ja	Tränar, umgås med familj och vänner, jobbar
Ja	Sportar
Ja	Träffar vänner, reser och festar, är med familjen i sommarstugan mestadels av sommaren

Bilaga 7

	Viktor Rydbergs gymnasium		
Fråga 2	Fråga 3	Fråga 4	Fråga 5
<i>1:a handsval</i>	<i>Varför valdes detta gymnasium?</i>	<i>Bor i</i>	<i>i</i>
Ja	gott rykte	Saltsjöbaden	Villa
Ja	gott rykte	Bortfall	Hyresrätt
Nej	gott rykte	Segeltorp	Villa
Nej	gott rykte	Bortfall	Hyresrätt
Ja	gott rykte	Bortfall	Hyresrätt
Ja	Inriktning, gott rykte	Bortfall	Villa
Ja	Inriktning, gott rykte, bor nära	Innerstan	Bostadsrätt
Ja	syskon, inriktning, gott rykte, bor nära	Innerstan	Bostadsrätt
Ja	inriktning, gott rykte, bor nära	Innerstan	Hyresrätt
Ja	gott rykte, bor nära	Innerstan	Hyresrätt
Ja	gott rykte	Solna	Bostadsrätt
Ja	gott rykte, "Det verkade som en bra skola"	Nacka	Villa
Ja	Inriktning, gott rykte	Upplands Väsby	Villa
Ja	Syskon	Bromma	Villa
Ja	gott rykte	Danderyd	Villa
Nej	Inriktning, gott rykte, "Ville komma bort fr min gamla skolmiljö"	Bromma	Villa
Ja	Syskon	Bandhagen	Bostadsrätt
Ja	Syskon	Nacka	Villa
Ja	syskon, inriktning, gott rykte	Nacka	Villa
Nej	gott rykte	Lännersta	Villa

Fråga 6	Fråga 7	Fråga 8	Fråga 9
<i>Varifrån kommer dina föräldrar?</i>	<i>Syskon?</i>	<i>Talar till vardags</i>	<i>Förvärvsarbetar din familj?</i>
2 fr Sverige	2	Svenska	Mamma, pappa, syskon

2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	0	Svenska	Bortfall
2 fr Libanon	2	Arabiska	Mamma
2 fr Sverige	2	Svenska	Mamma
1 fr Danmark/1 fr Sydkorea	1	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	Bortfall	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	2	Svenska	Mamma, pappa, syskon
1 fr Sverige/1 fr USA	2	Engelska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	2	Svenska	"Min onde styvfar"
1 fr Sverige/1 fr Polen	1	Svenska	Pappa, syskon
2 fr Sverige	3	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	3 halv+2 plast	Svenska	Mamma, pappa, syskon
2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	2	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	2	Svenska	Mamma, pappa
2 fr Sverige	1	Svenska	Mamma, pappa, syskon

Fråga 10		
<i>Studiebakgrund Mamma</i>	<i>Studiebakgrund Pappa</i>	<i>Studiebakgrund Syskon</i>
univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium
univ/högskola	univ/högskola	Grundskola
univ/högskola	univ/högskola	har inget
Gymnasium	Gymnasium	Grundskola
univ/högskola	Grundskola	univ/högskola
univ/högskola	Gymnasium	Grundskola
univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium
univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola

univ/högskola	Grundskola	Gymnasium
univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium
Grundskola	Grundskola	univ/högskola
univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium
univ/högskola	Gymnasium, folkhögskola	Grundskola
univ/högskola	univ/högskola	Gymnasium
univ/högskola	univ/högskola	univ/högskola
univ/högskola	univ/högskola	Grundskola
univ/högskola	univ/högskola	Grundskola
Gymnasium, folkhögskola	Gymnasium, folkhögskola	Grundskola
Gymnasium	Gymnasium	Gymnasium
univ/högskola	folkhögskola, univ/högskola	Gymnasium

Fråga 11	Fråga 12
<i>Bor året om Sverige?</i>	<i>Fritiden</i>
Ja	Bortfall
Ja	Bortfall
Ja	Spelar piano, går på gymnastik och balett
Ja	Spelar basket, spelar data, är med kompisar
Ja	Spelar tennis
Ja	Träffar vänner, aerobics, målar, mm
Ja	Träffar kompisar, fester, fikar, går på restaurang, är hemma
Ja	Seglar
Ja	Tränar, pluggar, är med kompisar
Ja	Dator och sport
Ja	Spelar allt från tennis till pingis
Nej	Simtränar, träffar kompisar, osv
Ja	Umgås med vänner, pluggar och är med familjen

Ja	Är med kompisar, shoppar, tränar
Ja	Musik, teater, film, vänner
Ja	Vet inte så noga
Ja	Spelar fotboll, träffar kompisar
Ja	Träffar kompisar, tränar, musik
Ja	Träffar kompisar
Ja	Gymmar, spelar piano, festar